ORAS
Debesuota, dieną 78°, naktį 60
Saulė teka 5:28, leidžiasi 8:08

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLVII — Price 7c — Chicago, Ill. Trečiadienis, gegužio-May 20 d., 1959 m. — Kaina 7c — 119

Vasaitis, Jonas 1 10 60
1406 So. 57th Ave.

GEGUŽĖS 27-LEMTINGA DIENA V. BERLYNUI

IRAKAS - GERA PAMOKA AMERIKAI, SAKO JAR PREZIDENTAS NASSERIS

SUNAIKINUS ARABŲ NACIONALISTŲ JĖGAS, NEBĖRA KAM PRIEŠINTIS TARPTAUTINIAM KOMUNIZMUI

KAIRAS. — Jungtinės Arabų Respublikos diktatorius Abdel Nasser priėmė savo viloj Kairo užmiesty pasikalbėjimui 7 amerikiečius iš Amerikos-Vidurinių Rytų draugijos. Ši organizacija (American Friends of the Middle East) stengiasi atsverti Amerikoj sionistų įtaką. Bet tarp tų 7 amerikiečių Nasserio viloje buvo ir rabinas Elmer Berger su žmona.

Nasseris su jais kalbėjosi kaip su draugais. Jis prašė perduoti JAV vyriausybei ir visuomenei patarimą, pasimokyti iš įvykių Irake, kad sulaikytų kitas Vidurinių Rytų šalis nuo panašaus likimo.

Neįvertino nacionalistų

Kol Iraką valdė Amerikai draugiška valdžia (karaliaus Feisalo ir premjero Nuri as-Said), arabų nacionalistų antikomunistinės pajėgos buvo persekiojamos ir naikinamos, Vakarams dėl to nei kiek nebūkštaujant. Ir kai įvyko revoliucija, nacionalistai (suprask, nasseristai) pasirodė per silpni, kad atsispirtų komunistams.

Komunistai, pildą tarptautinio komunizmo nurodymus, sudaro didžiausią pavojų Vidurinių Rytų šalių nepastovumui. Nasseris netiki, kad toms šalims reikėtų skaitytis ir su atviru komunistų (Sovietų Sąjungos) puolimu iš už sienos.

Maskvoj nėra Robert Wagnerio

JAR prezidentas pasakojo, kaip jis buvo draugiškai priimtas Maskvoj, nors jis areštavęs vietos komunistus prieš išvažiuojant, esant Maskvoje ir grįžus iš Maskvos.

Jo laimė buvusi, kad Maskvoj nėra meru Robert Wagner ir nesusilaukęs Saudi Arabijos karaliaus "sutikimo". Jis yra New Yorko meras, kuris atsisakė sutikti kaip užsienio valdovą Saudi Arabijos karalių Ibn Saud, kadangi "jis persekiojąs žydus ir katalikus".

Ben-Gurion "taika per jėgą"

Nassaris plačiai įsileido į diskusijas apie Izraelio premjero Ben-Gurion pastangas primesti taiką arabų šalims per jėgą. Jo projektai nebūsią įgyvendinti. Nei Nasseris, nei kiti arabų vadai nenori su juo susitikti taikos deryboms, kol Izraelis neįgyvendins Jungtinių Tautų nutarimus apie Palestinos pabėgėlių grąžinimą, atsilyginimą už konfiskuotas nuosavybes ir apie Izraelio sienų nustatymą.

JAR diktatorius nupasakojo, kad už metų ar pusmečio bus pravesti pirmi parlamento rinkimai Egipte-Sirijoj. Kitoms partijoms, išskyrus jo tautinį frontą, nebus galimybės rinkimuose pasireikšti, nes jis opozicijai teisių nepripažįsta.

Gynė sūnų kaip liūtas

ROCHESTER, N. Y. — Charles Goebel, 28 metų fizikos docentas vietos universitete, pamatė pro langą, kad 6 metų kaimynų berniukas Michael Source stumdo ir pešioja jo 3 metų sūnų George.

Tėvas, meilės instinktų pagautas, išbėgo lauk, pagriebė "užpuoliką", iškėlė virš galvos ir bloškė į žemę. Michael netrukus mirė ligoninėj. Profesorių patraukė į teismą už žmogžudystę.

IŠ VISO PASAULIO

★

Pasidavė Laos komunistai

LUANG PRABANG, Laos.— Komunistų partizanų batalionas, Lao Pathet (laisvo Laoso) armijos likutis, pasidavė kariuomenei, kuri partizanus apsupo džiunglėse ir pagrasino sunaikinti. Kitas komunistų partizanų batalionas, esąs arčiau komunistinio Šiaurės Vietnamo, tebekovoja. Iki pareitų metų Lao Pathet partizanai buvo užvaldę Laoso šiaurinę dalį.

Komunistų laimėjimas Italijoj

ROMA. — Italijoj yra ketvertas pusiau autonominių provincijų, iš kurių vieną, Aostos slėnį, prie Prancūzijos pasienio, užvaldė komunistai ir kairieji socialistai. Jų blokas gavo 29,205 balsus, o demokratinis blokas, kurio nugarkaulį sudaro krikščionių demokratų partija, gavo 26,976 balsus. Kitos trys autonominės provincijos yra: Pietų Tirolis (Trentino-Alto), Sardinija ir Sicilija. Prokomunistų pergalę nulėmė vietos prancūzų grupės, kurios ligi šiol palaikė krikščionis demokratus.

Senatoriai nori Chruščevo

WASHINGTONAS, D. C. — Senato užsienio komiteto pirmininkas Fulbright (dem., Ark.) ir k-to narys Eiken (resp., Vt.) propagavo televizijos programose Nikitos Chruščevo pakvietimą į Ameriką. Jiedu mano, kad Amerikos gyvenimas padarytų Nikitai gerą įspūdį.

Kuba kėsinasi į JAV cukraus plantacijas

Užsienio kompanijos galės valdyti tik fabrikus

HAVANA. — Kubos naujajame žemės reformos įstatyme pasakyta, kad kompanijos, kurių nors viena akcija priklauso užsieniečiui, nebegalės valdyti cukrinių nendrių plantacijų.

Šis įstatymas paliečia Amerikos kompanijas, kurios turi Kuboj ir cukrinių nendrių plantacijų ir cukraus fabrikų. Plantacijas turės parduoti ar atiduoti Kubai arba jos piliečiams. Bet jų cukraus fabrikai galės ir toliau veikti, kaip amerikiečių įmones. Ateity joks svetimšalis nebegalės pirkti žemės Kuboj.

United Fruit Company ir Cuban-American Sugar Company turi po du didžiulius cukraus fabrikus ir tūkstančius akrų plantacijų cukrinėms nendrėms auginti. Amerikos kompanijos apdirbo savo fabrikuose ir kitų augintojų, kubiečių, derlių.

Per 90 dienų kompanijos turės savo plantacijų akcijas perleisti Kubos piliečiams. Ateity ir Kubos piliečiai ar kompanijos negalės turėti daugiau žemės kaip 1,000 akrų, išskyrus cukraus, ryžių ir galvijų augintojus.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo.

Chicagoje, Logan aikštėje, pirmadienio rytą dviem "L" traukiniam susidūrus, mažiausiai 129 žmonės buvo sužeisti, 11 iš jų rimtai. Vaizde matoma, kaip gaisrininkai "snorkelio" pagalba iš vagonų iškelia ir nuleidžia žemyn sužeistuosius.

HOFFA GRASINA MOKYTI KONGRESĄ

JEI PRIIMS ĮSTATYMĄ APIE UNIJŲ TVARKYMĄ, PASKELBS STREIKĄ IR SUPARALYŽUOS AMERIKĄ

BROWNSVILLE, Tex. — Šoferių unijos prezidentas James Hoffa priminė viešame susirinkime kongresui, kad jam nepatinka senatorių Kennedy-Erwin įstatymų projektas suvaldyti sukčių ir gengsterių siautėjimą šoferių ir kai kuriose kitose unijose.

Jei jam įstatymas nepatinka, jis esąs pasiruošęs prieš jį kovoti visomis turimomis priemonėmis. Tarp tų kovos priemonių yra visuotinis šoferių streikas. Metus darbą pusantro milijono motorvežimių vairuotojų, Amerikos transportas plentais būtų sustabdytas. To pakaktų, kad sustotų veik visa prekyba ir pramonė. Visas Amerikos ekonominis gyvenimas būtų paralyžuotas.

Nepatiko nė draugui senatoriui

Šitokie Hoffos grasinimai nepatiko nė jo draugui senatoriui MacNamarai (dem., Mich.), buvusiam unijos pareigūnui. Tai buvęs kvailiausias pareiškimas, kokį galėjęs Hoffa duoti, išsireiškęs šis senatorius.

Kiti senatoriai yra tiesiog įtužę Hoffos ambicijomis. Vienas iš didžiųjų Hoffos priešų, sen. John McClellan, (dem., Ark.), vadovaująs komitetui unijų ir kompanijų suktybėms tirti, įspėjo kongresą ieškoti priemonių suvaldyti James Hoffą.

Jis, būdamas sąjungoje su pogrindžio gaivalais, tikrai galįs užvaldyti Amerikos gyvenimą. Šio komiteto vyr. advokatas Robert Kennedy laiko šoferių uniją galingiausia institucija po federalinės vyriausybės.

Į Hoffos planus įeina sudarymas federacijos iš visų kitų transporto unijų — vandenų, uostų ir oro susisiekimo darbininkų bei tarnautojų. Ir šios federacijos nesudarius, Hoffa, paskelbęs streiką, galėtų tikėtis paramos iš tokių galingų unijų, kaip uostų krovėjų abejuose Amerikos pakraščiuose.

Batista moka $1,000 per dieną

NEW Yorkas, Newsweek savaitraštis rašo, kad buvęs Kubos diktatorius gen Batista moka kiekvieną dieną savo draugui Dominikos despotui Trujillo už prieglaudą $1,000. Šeimininkui nerūpi, kiek bėglys sumoka už pragyvenimą. Tokią pat kainą už prieglobstį moka ir buvęs Argentinos diktatorius Juan Peron. Diktatorių savitarpinė draugystė yra brangus dalykas, $1,000 per dieną.

Vėliausios Žinios

● Buvęs valstybės sekretorius Dulles, kamuojamas didelių skausmų, gauna nuolat vaistų, kad galėtų miegoti. Kai pabunda, dar turi sąmonę. Bet gyvybė silpsta, sakoma valstybės departamento pranešime antradienį.

● Po ilgų ginčų senato prekybos komitetas pasiūlė 9 balsais prieš 8 patvirtinti Louis Strauss prekybos sekretorium. Tolesni ginčai bus tęsiami senate.

● 45 amerikiečiai iš Floridos, atvykę į Maskvą, buvo priimti Kremliuj Nikitos Chruščevo. Jis su jais išsikalbėjo porą valandų.

● Prezidentas Eisenhoweris paprašė kongresą patvirtinti jo vyriausybės nutarimą padėti Anglijai gaminti atominius ginklus, o Prancūzijai — atominį povandeninį laivą.

● Buvęs JAV štabų vadų tarybos pirmininkas adm. Radford pakviestas laikinu patarėju Pentagone, kol pasveiks gen. Nathan Twining, kuriam pereitą savaitę buvo padaryta plaučių vėžio operacija. Gynybos sekretorius McElroy, prieš išskrisdamas į Genevos konferenciją, pareiškė, kad jis atidėjo neribotam laikui savo planus pasitraukti iš vyriausybės.

● Komunistinės Kinijos patranklaivis įplaukė į anglų vandenis prie Hong Kongo ir pagrobė dvi džunkas su kinų žvejais, kurie buvo pabėgę nuo komunistų pereitą savaitę.

— "Užsienio reikalų komisijos" sudėtis. Lietuvos Aukšč. tarybos sudarytoji "užsienio reikalų komisija" yra tokios sudėties: pirmininkas — Ignas Gaška, nariai — Juozas Banaitis, Antanas Fedoravičius, Konstantinas Gabdankas, Marija Kaunaitė, Jonas Kubilius, Eduardas Mieželaitis, Janina Narkevičiūtė, Leonidas Položencevas, Teofilis Tilvytis, Vincas Vitkauskas, Genrikas Zimanas, Antanas Zokas. (E)

Žydai reikalauja teisės tarnauti Saudi Arabijoje

Valsybės departamentas ginasi nuo priekaištų

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės departamentas, gavęs naują Amerikos žydų kongreso skundą, pažadėjo išnaudoti kiekvieną progą arabų nusistatymui apie žydus pagerinti. Deja, kol arabų konfliktas su Izraeliu nepašalintas, progų yra gana maža, pareiškė Lincoln White, valstybės departamento atstovas.

Arabai nepaiso JAV įstatymų

Esą didžiausia netiesa, kad valstybės departamentas ar jos Vidurinių Rytų skyriaus vedėjas William Rountree nesiskaito su Amerikos įstatymais prieš religinę ar kitokią diskriminaciją, kalbėjo White, gindamasis nuo Amerikos žydų kongreso priekaištų.

Žydų kongresas nusiskundė, kad JAV vyriausybė nieko nedaro Saudi Arabijai paspausti. Ji neleidžia tarnauti JAV aviacijos bazėj amerikiečiams, žydų tikėjimo. Amerikos - Arabijos alyvos kompanija irgi nusileidusi arabų reikalavimui nepriimti į kompanijos įstaigas žydų tarnautojų. Saudi Arabija boikotuojanti Philco ir kitas firmas, kurių dalininkai yra žydai ir kurios turi prekybinių santykių su Izraeliu.

Rasinis įkarštis Londono priemiesty

Policija saugo Notting Hill

LONDONAS. — Baltųjų paaugėlių gaujai nudūrus negrą Kelso Cochrane, 32 metų, rasinė įtampa mišriame Notting Hill priemiesty pasidarė tokia pavojinga, kad teko pasiųsti policijos sustiprinimų saugoti priemiestį nuo riaušinų atsinaujinimo.

Pereitais metais Notting Hill pagarsėjo rasinėmis riaušėmis po visą pasaulį. Per žiemą pasidarė ramiau, kol nenužudė minėto Kelso. Šoferis, kuris gabeno subadytą negrą į ligoninę, pasakojo policijai, ką jam sakė subadytasis, jog užpuolikai reikalavo iš jo pinigų. Jis mirė vėliau ligoninėj.

Anglų fašistų vadas Sir Oswald Mosley pasiskelbino, kad jis kandidatuos į parlamentą kaip šio priemiesčio atstovas. Jis pažadėjo paversti Notting Hill vėl balta vietove.

Pastaraisiais metais čia apsigyveno daug Jamaikos ir kitų Vakarų Indijos salų negrų, kurie važiuoja į Angliją ieškoti darbo, būdami laisvi nuo įkeliavimo suvaržymų.

AND. GROMYKO LIEPIA VAKARAM APLEISTI MIESTĄ UŽ SAVAITĖS

JEIGU TAIP, EISENHOWERIS NEVYKS Į VIRŠŪNIŲ KONFERENCIJĄ, ĮSPĖJO VALSTYBĖS SEKRETORIUS

GENEVA. — Po septynių posėdžių Rytų-Vakarų užsienio reikalų ministerių konferencijoj nesusitarta nė pačiu skubiuoju ir terminuotoju klausimu, paversti Vakarų Berlyną demilitarizuotu "laisvu" miestu, kaip pareikalavo pereitų metų lapkričio mėnesį Nikita Chruščev savo ultimatyvinėj notoj.

Tik antradienį paaiškėjo, kad Andrei Gromyko priminė pereitą ketvirtadienį privačiame pasitarime valstybės sekretoriui Christian Herter, kad terminas išsikraustyti JAV, Anglijai ir Prancūzijai iš Vakarų Berlyno tebegalioja. Tas terminas yra gegužės 27 diena.

Nebūtų viršūnių konferencijos

Christian Herter į tokį Gromyko reikalavimą atsakė, kad prez. Eisenhoweris nevažiuos į viršūnių konferenciją, jei Sovietai Berlyno problemos sprendimo termino nenukels į tolesnę ateitį. Kaip dabar atrodo, Berlyno klausimas užsienio reikalų ministerių konferencijoj nebus išspręstas. Dėl to jį turėtų toliau gvildenti vyriausybių vadai vadinamoj viršūnių konferencijoj.

Yra tačiau klausimas, ką Chruščevas daugiau vertina, ar viršūnių konferenciją, ar vakariečių iškraustymą iš Berlyno. Jei pastarasis dalykas yra Sovietams vertingesnis, jie gali atsisakyti viršūnių konferencijos.

Tuomet Vakarams teks pagrasinti kuo kitkuo, ginklu, jei Sovietai išdrįstų sauvališkai spręsti Vakarų Berlyno ateitį Rytų Vokietijos satelito naudai.

Tenka baigti propagandos kalbas

Antradienio posėdis tęsėsi apie tris valandas. Prie rimto darbo ir šiame posėdy neprieita. Ateinantis posėdis numatytas slaptas.

Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Couve de Murville, dėstydamas nuosekliai mintis, stebėjosi Sovietų įžulumu. Sovietai sukėlė Berlyno krizę, pridarė Vakarams rūpesčių ir dabar reikalauja užmokesčio už šių bėdų sukėlimą, stebėjosi prancūzas.

Harriman nori vizos į komunistų Kiniją

Eksgubernatorius — žurnalistas

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės departamentas gavo A. Harrimano prašymą išduoti leidimą apvažinėti komunistinę Kiniją. Jis vyktų kaip žurnalistas. Rašytų North American spaudos koncernui, kuris aprūpina straipsniais Amerikos laikraščius.

Buvęs New Yorko gubernatorius pavedė savo reikalus tvarkyti Dean Achesonui, buvusiam valstybės sekretoriui. Jis pats dabar važinėjasi po Sovietų Sąjungą.

Amerika vizų į komunistinę Kiniją neduoda. Vienas kitas korespondentas, kuris sauvališkai nuvažiavo į Kiniją, paskui neteko užsienio paso. Bet prieš kurį laiką valstybės departamentas pasiųsti į Ameriką iki 30 korespondentų, kad tiek pat Amerikos korespondentų galėtų pasižiūrėti komunistinės Kinijos.

Averell Harriman, turėdamas pakankamai laisvo laiko, panoro būti vienas iš pirmųjų tokių žurnalistų.

Pasternak neatgavo Kremliaus malonės

Keli kiti nukrypę rašytojai buvo grąžinti į draugiją

MASKVA. — Valdinė Sovietų rašytojų draugija, sušaukusi savo kongresą po 5 metų, grąžino į organizaciją visus pašalintuosius narius, išskyrus Boris Pasternak, "Daktaro Živago" romano autorių.

Rašytojų kongrese dalyvavo 2,000 delegatų. Kongrese dalyvavo ir Nikita Chruščev. Jis irgi pasidarė rašytoju, išleidus atskira knyga jo politinių ir propagandinių kalbų pluoštą. Tarp grąžintųjų į draugiją buvo Ilja Ehrenburg ir Konstantin Simionov. Margarita Aliger buvo ne tik grąžinta į narius, bet išrinkta ir į valdomuosius organus. 1957 m. ją pasmerkė pats Chruščevas už nukrypimą nuo socialistinio realizmo.

Ilja Ehrenburg buvo pašalintas už savo knygą "Atodrėkis". Jis paskatinęs ir kitus bolševikų rašytojus į antisocialistinę kūrybą, kaip Dudincevą, parašiusį romaną "Ne vien tik duona". Simionovas gavo velnių ir buvo pašalintas už šio romano išspausdinimą jo redaguojamame žurnale "Naujas pasaulis".

Simionovas po to išsitrėmė į Uzbekistaną atgailauti. Ir gerai padarė. Jei jį būtų trėmęs Chruščevas, būtų nutrėmęs į druskos kasyklas.

Baigia pamiršti Tibeto tragediją

Indijos — Kinijos santykiai dėl to nepasikeitė

DELHI, Indija. — Komunistų Kinijos kruvini žygiai Tibete nebeteko Indijoj savo aktualumo. Spauda, visuomenė šio dalyko kaip ir nebekomentuoja. Įtampa tarp Indijos ir Peipingo vyriausybių vėl atslūgo. Indijos vyriausybė užtikrino, kad Tibeto įvykiai nepakeitė jos nusistatymo apie taikingą sugyvenimą su Kinija.

12,000 pabėgėlių

Tibeto tragedija sunkiausia pamirštama Indijos pasieny prie Tezpuro, kur buvusioj JAV aviacijos bazėj yra įrengtos stovyklos pabėgėliams. Jų ten prisirinko 12,000.

Pabėgėliai yra daugiausia jauni vyrai, budistų vienuoliai, kurių komunistai nebeleidžia tinginiauti ir siunčia prievartos darbams. Moterų tarp Tibeto pabėgėlių vos kelios tepastebėtos.

Tėviškės Jaunimo Ratelio pavasario šventė

Gegužės 16 d. 7 val. vakare McKinley parko salėje įvyko evangelikų liuteronų "Tėviškės" parapijos Jaunimo Ratelio pavasario šventė.

Atidarymo žodį tarė šio ratelio pirmininkas Valteris Bendikas. Jis savo žodyje, tarp kitko, pareiškė, kad gyvendami Amerikoje puikiuose namuose, sotūs ir iš dalies viskuo pertekę, neprivalėtume pamiršti ir mūsų tėvynės Lietuvos. Ten pasilikusios mažos bakužėlės, miškai, miškeliai ir kvepiančios pievos yra mums brangios ir mielos. Paaugesnis jaunimas dar prisimena Lietuvą, Jaunoji karta, gimusi tremtyje ir Amerikoje, visai Lietuvos nepažįsta. Šio jaunimo ratelio svarbiausia pareiga yra įtraukti į savo eiles ir šį priaugantį jaunimą ir tuo pačiu puoselėti juose Lietuvai meilę ir drauge neleisti nutautėti.

Po to Leonas Gružas, akompanuojant Irenai Jurgaitytei, solo angliškai padainavo Irving Berlyno God bless America, Sanny Fain - Love is a many—splendored thing, Augustin Lara-Granada ir lietuviškai šimkaus — Kur bakužė samanota. Duetu Mykolo Karkos — Fražyčo sodai atliko Aldona Buntinaitė ir Leonas Gružas, akompanuojant Bronei Variakojienei, atliko pasigėrėtinai.

Tautinių šokių grupė (šokėjai: Danutė ir Laima Purvinaitės, Danutės Krausaitė, Astrida Drejerytė, Joana Gečaitė, Angelika Trumjonaitė, Roma Juzaitytė, Karina Srugytė, Augustas Žemaitaitis, Otto Šrėderis, Rudolfas Valdokaitis, Vilius Mikaitis, Antanas Idzelis, Martynas Buntinas, Alfredas Kleinaitis ir Udo Zandavas), Ilzės Peteraitienės vadovaujama, pašoko šiuos tautinius šokius: Vėdarą, Jonkelį, Žiogelius ir Senių polką. Šokiai buvo atlikti labai gražiai. Ypatingai publikai patiko Jonkelis. Šokėjai tautinius šokius atliko apsirengę tautiniais rūbais.

Užbaigiant meninę dalį buvo suvaidintas p. Bronės Variakojienės režisuotas ir sukurtas vaidinimas pavadintas "Lietuviško kaimo vaizdelis". Šiame vaizdelyje mergaitės, papuošusios galvas vainikais, dainavo, šoko ir linksminosi. Į vaizdelį dalis įpinta operetės "Kuprotas oželis". Publika nuoširdžiai plojo besiperšant senam jaunikiui (Kurtas Vėlius) jaunai Marytei (Zelma Žemaitytė). Pvz. Jaunikis dainuoja: "Tu, mergytė, patikai, širdis meilės trokšta". Marytė atrėžia: "Ar tu, seni, padūkai, pamylėk sau ožką".

Ypatingai publikai patiko paskutinioji šio vaizdelio dainelė. Šį vaizdelį gražiai ir darniai vaidino: Zelma Žemaitaitytė, Lilija Srugytė, Aldona Buntinaitė, Rita Česnaitė, Ilzė Peteraitienė, Zenta Česnaitė, Leonas Gružas ir Kurtas Vėlius. Po meninės dalies Evaldo Knolio orkestrui griežiant jaunimas ir senimas linksminosi iki vidurnakčio. Gaila, kad publikos nebuvo perdaugiausiai. Džiugu, kad Tėviškės jaunimas, daugumoje po sunkaus darbo, randa laiko ir lietuviškiems kultūriniams reikalams. Bravo, Tėviškės Jaunimo Ratelis. Jūs tikrai ambasadoriaujat Lietuvai.

Stasys Juškėnas

IŠMOKINAME ANGLIŠKAI
skaityti, rašyti, ir kalbėti.
Pamokos dienomis ir vakarais.
Amerikos Lietuvių Mokykla
816 W. 33rd Place — Chicago, Ill.

SVARBI ŽINIA
siuntinių reikalu

Mūsų įstaigoje galite nusipirkti medžiagos, odos, laikrodžių, parkerių, stiklo rėžtukų, sukneliių ir kt. Taip pat iš Europos išsiunčiame: akordeonus, rašomas ir siuvamas mašinas ir kitokius daiktus.

Susitarus, siuntinius atsivežame, arba atvykę viską sutvarkome vietoje.

Dirbame kasdien iki 7 val. vak. šeštad. nuo 9 iki 4.

Ved. PRANAS NEDZINSKAS

OVERSEAS CARGO COMPANY
514 WEST 39th STREET
Tel.: OAkland 4-9079

Paulina Barauskienė šokdama šventė savo deimantinį jubiliejų

Mrs Pauline Barauskas, gyv. pas savo dukrą Mrs. Stella Gorman, 732 W. 19th Place, kiaurą naktį šokdama polkas atšventė savo 75 metų sukaktuves, kurias jai surengė jos sūnus Edward Sakel iš Marquette, Mich., ir trys dukros, Mrs. Julia Malik (2860 So. Loomis St.), Mrs. Frances Jankus (900 W. 19th St.) ir Mrs. Stella Gorman.

Iškilmės buvo suruoštos salėje 1750 So. Union Ave., kur dalyvavo apie 150 giminių ir draugų. Prieš dvejus metus, būdama 73 metų amžiaus, Mrs. Barauskas laimėjo šokių kontestą, nugalėdama visas kitas šokėjas ir išvesdama iš kojų daugelį partnerių dviem trečdaliais už save jaunesnių.

Tad sukakus deimantiniam jubiliejui jos vaikai sugalvojo, kad geriausia motinai šventė bus šokių vakaras jos garbei, kurį, be abejonės, vėl laimėjo pati jubilatė, prašokdama iki o valandų ryto.

"Mama nebūtų dar baigusi", juokiasi jos duktė Mrs. Malik, "bet visi vyrai pavargo ir išvažinėjo namo, ir nieko nebeliko, kas padėtų jai toliau šokti".

Iš Zarasiškių klubo

Naujienų antradienio numeryje 6 pusl. skyriuje Iš Chicagos ir Apylinkių yra žinia, kuriai per kažkokią klaidą uždėta antraštė "Iš Joniškiečių klubo". **Turi būti Iš Zarasiškių klubo.** Žinia perspausdinama:

Klubo paskutinis prieš atostogas susirinkimas įvyks sekmad., gegužės 24 dieną, Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd Street. Prasidės 1 val. po pietų. Nariai,-ės apsimokėkite mokesčius, kad nepasiliktumėte beteisiai, nes susirinkimai nebus laikomi per varasos tris mėnesius. Nenumeskite atvirukų, kuriais šaukiamas šis susirinkimas, kad, įvykus svarbiam reikalui, žinotumėte, kur kreiptis.

Klubo parengimas, įvykęs balandžio 11 d., atnešė nemenkai pelno. Ačiū priklauso rengimo komisijai, kuri susidėjo vien tik iš moterų ir kurios taip šauniai pasidarbavo. Komisija susidėjo iš Jėvos Jakubonienės, Onos Užundinienės, Spitlienės ir Antaninos Smith. Ačiū ir publikai, kuri atsilankiusi nepasigailėjo asmeniškų išlaidų ir taip gausiai parėmė klubo reikalus. Gerai butų, kad visi taip suprastų labdaringos organizacijos darbuotę. Klubo piknikas šiemet įvyks rugsėjo 6 d. Joe Leppos darže.

Iš Argentinos atvyko Šereikiai

Martynas Šereikis, gyvenęs Buenos Aires mieste, Argentinoje, atvyko į Čikagą savo giminių aplankyti. Jis apie savaitę bus pas Bakšus, 6522 S. Fairfield. Jis yra Martos Bakšienės, Jono ir Alberto Šereikio dėdė, gimęs Varnaičių kaime, Tauragės apskrity. Buenos Aires jis išgyveno 31 metus, audimo įmonėje išdirbo 29 metus ir jau dveji metai kaip gyvena iš pensijos ir turi nuosavą namą. Jis yra 59 metų amžiaus ir pajėgus. Jo pirmoji žmona, Agota Kalvaitytė, mirė 1932 metais. Antrą kartą jis vedė 1933 metais ir turi sūnų Martyną Albertą, kuris yra 21 metų amžiaus, yra vedęs ir turi mažytę dukrelę. Sūnus kartu su tėvu atvyko aplankyti savo giminių. Kai sūnus tarnauja lėktuvų kompanijoje, tai abu galėjo papiginta kaina atvykti lėktuvu. Tėvas nėra pamiršęs lietuvių kalbos, o sūnus gali lietuviškai susikalbėti. Sekančią savaitę abu skris aplankyti Los Angeles mieste gyvenančio brolio ir dėdės, Andriaus Šereikio, kurio žmona Marė, gim. Mejerytė, mirė šių metų kovo 27 dieną.

Viso Pietų Amerikoje skaitoma bent 25,000 lietuvių. Jų nemaža yra ir Argentinoje, tiktai Buenos Aires ir vietose, kur lietuvių esama daugiau, yra galima palaikyti artimesnius ryšius savo tautos žmonių tarpe. J. S.

Pelningas kelias

Kažkur laukiniuose Amerikos vakaruose dar yra kelių, kurių automobiliu negalima pravažiuoti.

Viename tokiame kelyje įklimpęs čikagietis pasišaukė netolimą farmerį, kurs traktoriu automobilį ištraukęs, pateikė $10 sąskaitą.

Sumokėdamas dešimtinę, čikagietis ir sako: "Tokiems keliams pas jus esant, kad ir gerai uždirbate, bet dieną naktį laiko neturite. Vis kas nors įklimpsta".

"Tik dienomis", — paaiškino farmeris. — "Naktimis mes turime kelią laistyti".

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

Spaudos konferencijoje prezidentas Eisenhower pareiškė, jog jo pageidavimas yra ne tik biudžeto subalansuoti, bet ir pradėti mažinti skolas.

TRUMPAI

★

—Sekmadienį, geg. 17 d., Lietuvių Gydytojų Draugijos nariai ir svečiai gražiai praleido vakarą Navajo Golf and Country Club patalpose. Banketo tvarką vedė Dr. Ferdinandas Kaunas, jam padėjo Dr. Kisielius ir Kastys. Suėjo apie 85 asmenys, kurie turėjo progos draugiškoje nuotaikoje pasikeisti nuomonėmis. Dr. Zalatoris išėjo didžiausiu laimėtoju, jis gavo nepaprastai gerų vaistų.

— **Clevelando Vaidilos Teatras** šį šeštadienį atvažiuoja gastrolėms į Čikagą, kur Jaunimo Centre pastatys Algirdo Landsbergio 2 v. 7 pav. dramą "Penki stulpai turgaus aikštėje". Drama sukėlė gana karštų diskusijų mūsų spaudoje. New Yorko The Lambs teatras šį veikalą atrinko iš daugelio pirmajam šio sezono pastatymui.

— **Pirmyn choro** pavasarinis linksmavakaris įvyksta šį šeštadienį, gegužės 23 d. Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted st., o Naujienų pavasarinis piknikas įvyksta lygiai po trijų savaičių, sekmadienį, birželio 14 dieną Bučo sode visiems gerai žinomoj vietoj Willow Springs. Tad nuo gerų laikų po stogu iki gerų laikų po atviru dangumi bus užtektinai gražaus laiko pasilsėti.

Pavasarinis Naujienų
PIKNIKAS
Sekm., birželio 14 dieną
BUČO SODE
Willow Springs, Illinois

Nebereikia nė viskės

Škotai moka ir vandenį pasigerti

Žiniomis iš Londono, du anglų daktarai pranešė apie keistą reiškinį, būtent, kad septynios moterys ir du vyrai pasidarė chroniški girtuokliai, gerdami tik gryną vandenį.

Dr. Erasmus Barlow ir Dr. Hugh de Wardener rašo anglų Quarterly Journal of Medicine apie St. Thomas ligoninėje Londone gydomus "hydrolikus", kaip jie pavadino tuos vandens girtuoklius.

Kai toks "hydrolikas" prisigeria pakankamai vandens, jis išvysto simptomus lygiai tokius pat, kaip pasigėrę alkoholiu. Tai aiškinama tuo, kad per didelis vandens gėrimas praskiedžia kraują ir vandeningas kraujas neteatneša smagenims pakankamai deguonio. Gaunasi visi simptomai, kaip labai pasigėrusio, ir akys pastirsta, ir kalba pradeda šlubuoti, eisena šlitiniuoti, susidaro jausmas, lyg pasigėręs būtų kitame pasaulyje. Net kitą rytą galva sopa visai kaip nuo pagirių. "Hydrolikai" per parą supumpuoja į save iki 30 bonkų vandens, o viena našlė, 57 metų, pradėjusi gerti vandenį vyrui mirus, dabar išvaro po 35 bonkas. Kita vandens "alkoholikė" tiek įprato, kad pasistatė lovą šalia vandens krano, kad galėtų naktį gerti ir nereikėtų į virtuvę vaikščioti.

Daktarai jokių vaistų nuo "hydraulijos" dar nesurado.

Galvosūkis dėl gentystės

Antanuko vyresnioji sesuo buvo ištekėjusi ir laukė kūdikio. Prieš gimdant namuose nieko kito nekalbėta, kaip tik apie būsimąjį šeimos narį, ir niekas neabejojo, kad bus berniukas. Visi Antanukui primindavo: "Na, Antanuk, greit tu jau būsi dėdė".

Dienai atėjus ir šeimai padaugėjus, Antanukas išgirdo, kad gimė ne berniukas, o mergaitė. Atėjęs motinos jis klausia: "Tai kas aš dabar būsiu — dėdė ar teta"?

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ir liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai, Antkapių papuošimai ir sezoninės kapų gėlės.
ROY R. PETR (Putrament's)
5525 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

LOVEIKIS Telegrama į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

Gėlės Mylintiem Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams.
URBA Gėlininkas
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos sekmadieniais 9:15 ryto iš WOPA, 1490 kil.
MODERNIŠKOS AIR - CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6812 So. Western Avenue
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
Koplyčios visose miesto dalyse

NARIAI
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.
GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
ALFRED VANCE
1424 SO. 50th AVE., CICERO
Phones: OLympic 2-5245 — TOwnhall 3-9687
P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911
LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003
ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

P-ui KOSTUI VALDŽIUI VOLODKEVIČIUI
ir jo šeimai gilaus liūdesio valandose
dėl brangios motinos ir uošvio - tėvo
a. a. BRONĖS VOLODKEVIČIENĖS
ir
a. a. JUOZO BLIŪDŽIAUS
mirties reiškiame nuoširdžiausią užuojautą.

L. Burlevičius, K. Juknis,
A. Kairys, L. Norus.

Padėka

A. A.
FRANK A. ANDRIUS (ANDRIJAUSKAS)

kuris mirė balandžio 28 d. ir palaidotas gegužės 2, 1959 m., o dabar ilsisi Šv. Kazimiero kapinėse amžinai nutilęs ir negalėdamas atsidėkoti tiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo jį į tą neišvengiamą amžinybės vietą.

Mes atmindami ir apgailėdami jo prasišalinimą iš mūsų tarpo, dėkojame dvasiškiems tėveliams: kun. J. Makarui, kun. V. Zakarauskui ir kun. J. Jusevičiui, kurie atlaikė įspūdingas pamaldas už jo sielą.

Dėkojame Šv. Mišių ir gėlių aukotojams.

Dėkojame laidotuvių direktoriui Mažeika - Evans, kuris savo geru ir mandagiu patarnavimu garbingai nulydėjo jį į amžinastį, o mums palengvino perkęsti nuliūdimą ir rūpesčius. Reiškiame giliausią padėką grabnešiams ir visiems, kurie paguodė mus nuliūdimo valandoje ir pagalios, dėkojame visiems laidotuvėse dalyvavusiems žmonėms.

Nuliūdę lieka:

Žmona, Sūnus, Brolis Kazimieras ir kiti Giminės.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU
APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS.
Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.
Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolų.
CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITWINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

SPECIALUS IŠPARDAVIMAS
Sudedama lova su vidujinių spyruoklių matrasu $149.95
3 vienetų mieg. setas su vidujinių spyruoklių rėmuotu matrasu; 2 vanity lempos, 2 pagalvės, 1 kilimėlis.
Viskas tiktai $129.95
Puslėtos gumos supamoji .... $ 49.95
21 col. Console televizijos setas .... $ 99.95
Elektros vėsintuvai $4.95 ir daugiau.
Turime didžiausią pasirinkimą įvairiausių rakandų, televizijų, elektros vėsintuvų, lempų, radijo ir kitų namų apyvokos priemonių.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEeley 3-4711
Sekmadieniais atdara nuo 11:00 iki 4:30 po pietų.

SKAITYKITE NAUJIENAS

LEONAS MOCKEVIČIUS

LIETUVIŲ SPAUDOS KELIAS

55 metų sukaktis nuo lietuviškos spaudos atgavimo

Šie metai yra savo rūšies jubiliejiniai metai: prieš 55 metus lietuvių tauta atgavo spaudą, galėjo knygas ir laikraščius spausdinti lietuvių kalba lotynų raidėmis (1904—1959). Todėl, nors trumpai, verta prisiminti lietuviškos spaudos kelias ir tie vargai bei sunkumai, kokius teko pergyventi lietuviškos knygos rašytojams, platintojams ir pačiai lietuviškai knygai.

Žvilgsnis į praeitį

Trumpai noriu prisiminti tuos laikus, kada mūsų kunigaikščiai, didikai ir bajorai savo raštinėse vartodavo lotynų arba gudų kalbas. Gal kils klausimas, kodėl nebuvo vartojama lietuvių kalba? Anais laikais, su apgailestavimu reikia pasakyti, kad lietuviškų mokyklų nebuvo. Kunigaikščiai ir didikai išsikviesdavo iš užsienio mokytojus ir raštininkus, kurie nemokėjo lietuvių kalbos. Nestebėtina, kad Jogaila ir kiti mūsų praeities kunigaikščiai ir didikai nemokėjo nei skaityti, nei rašyti. Tais laikais geram tvirtam ir sumaniam karo vadui raštas nebuvo reikalingas, o tik narsumas, sumanumas ir jėga. "Importuoti" raštininkai kartais ir pakenkdavo valstybės reikaluose, ypač Jogailos, Algirdaičių, Kazimieraičių ir kitų kunigaikščių laikais. Valdovui nemokant skaityti, vietoj jo įsakymo ir valios, raštininkai parašydavo, ką įtakingi pašaliečiai patardavo. Vėlesniais laikais (po Liublino Unijos) didikų ir lietuvių bajorų tarpe pradėjo plisti lenkų ir prancūzų kalbos, ir tuo pačiu metu lenkų kalba persimetė ir į valdžios raštines.

Lietuvybės klausimas ir spauda

19-jo amžiaus pradžioje atsirado daugiau šviesuomenės ir mokytų vyrų. Nors mokslus jie ėjo Rusijoje, Lenkijoje ar užsieniuose, bet ėmė domėtis lietuvybės klausimu. Noras atsiskirti nuo lenkų, kurie tais laikais buvo pusėtinai įsigalėję Lietuvos didikų tarpe, vis didėjo. Daug kas savo raštais (kad ir lenkų kalba) reikalavo atsiskyrimo nuo lenkų, kėlė tautinį susipratimą ir pradėjo rašyti, spausdinti ir platinti lietuvių kalba ir lotynų raidėmis parašytas knygas. Bene bus pirmutinė lietuviška knyga išleista vyskupo A. Giedraičio: "Naujas įstatymas Jėzaus Christaus Vieszpaties musu", spausdinta 1816 m. Vilniuje. O Mažojoje Lietuvoje 1547 m. Karaliaučiuje buvo išleistas Mažvydo katekizmas, kuris ir laikomas pirmutinė knyga lietuvių kalba. Taip pat priskirtina prie pirmųjų knygų apysaka iš Lietuvos įstorijos "Pajauta", kuri buvo išversta į lietuvių kalbą. 1838 m. Simanas Daukantas parašė "Įstorija Žemaitiška", "Pasakojimas apie veikalus lietuvių tautos senovėje", "Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių" (1845). Taip pat jis parašė ir atspausdino daug kitų knygų. Vysk. Motiejus Valančius 1849 m. išspausdino 2-jų tomų veikalą "Žemaičių Vyskupystės Istorija" ir daug kitų knygelių. Be šių, atsirado ir daugiau mokytų vyrų, kurie kėlė lietuvybės klausimą, rašė ir spausdino knygas, švietė ir mokė gerais nurodymais ir patarimais Lietuvos liaudį, aiškindami lietuvybės klausimus per savo knygas tais laikais, kada lenkai ir rusai norėjo Lietuvą ir sulenkinti ir surusinti.

Kad tais laikais Lietuvos gyventojai, paplitus daug lietuviškų knygų, jau mokėjo skaityti, rodo ir šis pavyzdys: 19 amžiaus pirmoje pusėje Lietuvoje ir Lenkijoje ėjo dideli sukilimai prieš rusus. Lietuvos sukilimas malšinti buvo pavesta generalgubernatoriui Palenui, kuris atsišaukimą į gyventojus išleido ne tik lenkų, bet ir lietuvių kalba. Vadinasi, žmonės knygas pirko, skaitė ir švietėsi, — mokėjo skaityti.

Vis daugiau nevaržomai spaudai plintant, liaudis pradėjo apsišviesti, darėsi raštingesnė, aiškėjo susipratimas nusikratyti rusų ir lenkų priespaudos; įvairių knygelių ir atsišaukimų nurodymais sukilti prieš vergiją, baudžiavą ir prieš patį carą. Caro valdžia viliojo žmones prie provoslavijos, surusinimo ne tik per mokyklas, bet ir per bažnyčias, nors tais laikais pamaldos ir pamokslai buvo sakomi lenkų kalba. Matydami, kad spauda yra galingas ginklas sukilimui prieš carą, o apsišvietusius žmones yra sunkiau vergijoj laikyti, negu bemokslius, Vilniaus general-gubernatorius Kaufmanas ir Rusijos Vidaus Reikalų ministeris Valujevas (žinoma, pagal caro įsakymą) savo raštais ir aplinkraščiais 1865 metais uždraudė spausdinti ir pardavinėti lotynų raidėmis spausdintas knygas.

Uždraudus knygas spausdinti lotynų raidėmis, prasidėjo lietuviškų knygų spausdinimas rusų raidėmis. Bet jų raštingoji lietuvių visuomenė nemėgo ir nenorėjo skaityti, nes paaiškėjo, kad tai yra viliojimas ir pasimojimas lietuvius surusinti. Pirmutinis prieš rusų raidynu spausdinamas lietuvių kalba knygas stojo vysk. M. Valančius, o su juo drauge visa lietuvių tauta. Visas draudimo laikas spausdinti lotynų raidėmis lietuviškas knygas truko 40 metų.

Lietuviška knyga nemiršta

Spaudos draudimo laikais atsirado žmonių, kurie ir toliau rašė bei spausdino lietuviškas knygas lotynų raidėmis. Tai iš pradžių buvo iš dalies atlikta pačioje Rusijoje. Vėliau knygų spausdinimas persikėlė į Tilžę ir Prūsus. Maž. Lietuvos kat. kun. Zabermanas įsteigė pirmąją lietuviškų knygų leidyklą. Tuo pasinaudodamas, vysk. M. Valančius per knygnešį Jurgį Bielinį pasiuntė pundą rankraščių. Nuo 1888 m. knygų spausdinimas perkeltas į Mauderodės ir Reynlenderio spaustuvę Tilžėje. Čia lietuviškai knygai daug pasitarnavo knygnešiai, nunešdami rankraščius, o persigabendami visas išspausdintas knygas.

Išgarsėjęs knygnešys Jurgis Bielinis su didžiausiu pasišventimu ir pasiaukavimu, kontrabandos keliu, važiuotas ar pėsčias, maišus knygų išplatino po visą Lietuvą. Jį pasekė ir daugelis kitų knygnešių, kurie, nebodami kankinimų, kalėjimo ir Sibiro katorgos ir tenai mirties, nešė ir platino knygas, skelbdami šviesą ir tiesą. O daug, daug mūsų knygnešių ir platintojų nukeliavo į Sibiro katorgą ir daug iš tenai negrįžo. Lietuviška knyga pasiekdavo vienokiu ar kitokiu keliu ir Rusijos gilumą.

Reikia šiandien stebėtis, kad, nežiūrint rusų žandarų kankinimų, katorgos ir mirties, nuolatinių kratų (ypač pasienyje, — 1900 m. pasienyje buvo konfiskuota apie 56,000 knygų) per visą 40 metų draudimo laiką išspausdinta buvo apie pusšešto milijono knygų.

1883 m. pasirodė "Aušra"

Pradžioje knygos buvo spausdinamos daugiausia religinio turinio. Pasirodžius "Aušrai" prasidėjo smarkiau reikštis tautinis atgimimas. Kitas tautos žadintojas buvo V. Kudirkos redaguojamas "Varpas", ėjęs nuo 1889 iki 1905 m. Be jų, ėjo dar kiti laikraščiai, būtent: "Žemaičių ir Lietuvių Apžvalga" (1886), "Tėvynės Sargas" (1887—1904) ir kiti. Tačiau didžiausias ir užtarnautas nuopelnas priskaitomas "Aušrai" ir "Varpui", ypač pastarajam, kuris kėlė pačias svarbiausias lietuvybės problemas. Šie abu laikraščiai buvo didžiausi lietuvybės atgimimo akstinai. V. Kudirka daug nusipelnė per "Varpą" raginda mas susiprasti, atgimti, sukilti prieš carą ir jo užkartą vergiją.

Rusijos caras, matydamas, kad spauda liaudyje vistiek plinta, šviesuomenės būriai gausėja, judėjimas prieš jį didėja, ir nebus galima spaudos varžtai ilgai išlaikyti, 1904 m. balandžio mėn. 24 d. (pagal senąjį kalendorių) atšaukė spaudos draudimą. Spaudos draudimo varžtus nuėmus, prasidėjo kova už laisvę ir atstatymą nepriklausomos demokratinės Lietuvos valstybės.

Spaudai vėl uždedami pančiai

Atkovojus laisvą ir demokratinę Lietuvos valstybę, suklestėjo visa lietuviškoji spauda. Plačiai paplito liaudyje ne tik knygos ir laikraščiai, bet ir laisvas plunksnos darbininkas galėjo laisvai reikšti savo mintis įvairiose srityse. Bet štai 1926 m. gruodžio 17 d. įvyksta perversmas. Krašto valdžią į savo rankas paima vadistinė tautininkų partija. Ir vėl spaudai uždedama pančiai. Įvedama griežta cenzūra, sustabdomas kai kurių laikraščių ir knygų leidimas. Nors šis spaudos suvaržymas nebuvo tiek žiaurus, kaip caro laikais, bet kai kam už spaudos laisvę teko ir kalėjime pasėdėti, o laikraščiai išeidavo su baltais lopais: cenzorių buvo nutrinama valdžios daromų klaidų kritika. Žodžiu, nebuvo galima nepalankiai apie vyriausybės darbus prasitarti.

Baigdamas noriu priminti, kad mūsų kova už savo laisvą spaudą buvo kieta ir sunki. Šiandien niekieno nevaržomi galime spausdinti ir rašyti, nes gyvename laisvoje šalyje, kur nėra jokių cenzorių. Galime pirkti ir skaityti įvairaus turinio knygas ir laikraščius. Tad naudokimės ta laisve, pirkime ir skaitykime lietuvišką spaudą, kuri kovoja už atstatymą Nepriklausomos Demokratinės Lietuvos valstybės. Būkime visi anų laikų knygnešiais. Tenelieka nė vieno lietuvio be keliolikos knygų knyginėlio. Nepraleiskime nė vienos dienos neperskaitę lietuviško laikraščio. Tada mūsų tauta išliks sveika ir gyva.

UPI-ED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Vaizde matoma, kaip 125 mylių aukštyje atsiskiria "nosis" nuo balistinio sviedinio. "Nosyje" buvo įtaisyta foto kamera, kuri nosiai nukrintant atsiskyrė ir atskirai nukrito į okeaną per 1,400 mylių nuo iššovimo vietos ir buvo laivų surasta tvarkoje.

Omaha, Nebr.

Nemažas susidomėjimas paroda

Šeštad. gegužės 16 d. Omahoje, šv. Antano parapijos salėje, buvo atidaryta dail. J. Pautieniaus paveikslų paroda. Susidomėjimas pirmąja šioje kolonijoje lietuvių meno paroda tikrai gražus. Per dvi dienas ją aplankė apie 250 svečių, kurie nupirko 4 darbus. Paveikslus pirko Dr. K. Alminas, Dr. J. Petrikonis, J. Naikelis, J. Kavaliauskas, o du omahiškiai — J. Katilius ir p. Grigaičiai dailininkui užsakė nutapyti paveikslus. Paroda bus atidaryta sekmadienį — gegužės 24 d. nuo 12 iki 8 v. v. Tą patį vakarą ji bus ir uždaryta. Dailininkas J. Pautienius iš čia vyksta į prerijas pas Dr. K. Alminą, kur ruošiasi nupiešti to krašto būdingų gamtovaizdžių.

Pirmąją meno parodą Omahoje globoja vietos ALB skyrius. **Rytietis**

Paterson, N. J.

Birželio trėmimų minėjimas

Lietuvių trėmimų į Sibirą minėjimas bus ateinantį sekmadienį, gegužės 24 d., 3 val. p.p. Lietuvių Klubo salėje, 62 Lafayette St. Minėjimą rengia vietos ALB apylinkė ir Balfo skyrius. Kalbės kun. Lionginas Jankus iš New Yorko. Aukos bus skiriamos tik Balfui—tremtiniams Sibire ir kituose kraštuose šelpti. Minėjimas bus labai trumpas, nes dalis programos dalyvių negali atvykti. Visi vietos ir apylinkių lietuviai kviečiami atsilankyti. Tautos kankinių ir kančių minėjimas turi būti mūsų visų minėjimas.

Jonas J.

RAUDONOSIOS UPĖS PARODA WINNIPEGE

Kanados Kelionių Biuras praneša, kad nuo birželio 19 iki 27 dienos Winnipego mieste, Manitoboje, įvyks 8-oji metinė Raudonosios Upės (Red River) paroda, kurioje bus pavaizduotas pirmųjų kolonistų gyvenimas ir sąlygos tame paupyje.

Ta proga įvyks ir komercinė bei gyvulių paroda ir bus renkama Miss Manitoba ir Miss Canada Pageant.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS.

PAVASARINIS NAUJIENŲ PIKNIKAS

įvyks sekmadienį, birželio 14 dieną

BUČO SODE

Willow Springs, Illinois

1909 1959

STANDARD FEDERAL
Chicagos stipriausioji įstaiga

Laiminga ateitis priklauso tiems, kurie taupo SAUGIAI dėl jos. Jau virš 50 metų sėkmingai tarnaujame lietuviams.

- Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutaupysite?
- Duodam paskolas už 5%—5 3/4% pagal įmokėjimą.

Chartered and supervised by the U. S. Government

JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH JR., Executive Vice-president

TURTAS $70,000,000.00
ATSARGOS FONDAS $6,000,000.00

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIrginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šešt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Treč. visai neatidaroma.

PASITARNAUKITE SAVO DRAUGAMS!

Mes gerokai paūgėjome mūsų taupytojų, patenkintų mūsų patarnavimais, rekomendacijų dėka. Jei esate mūsų kostumeris, pasakykite savo draugams apie gerus mūsų patarnavimus, vertingą pelną ir apdraustą saugumą, kurį gaunate betaupydami pas mus. Jeigu dar nesate mūsų kostumeris, tai pirma proga užeikite pas mus ir įsitikinkite. Visuomet mielai Jus priimsime.

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Tel.: HAymarket 1-2028

Nauja Moderniškų Baldų Krautuvė
MARQUETTE FURNITURE CO.
6222 SO. WESTERN AVE. (prie 63-čios)
CHICAGO 36, ILL. Tel.: PR 8-8526.

E. ŽUKAUSKAS ir A. PEŠKYS
PRIIMAME SIUNTINIUS Į LIETUVĄ.
Standartiniai siuntiniai iš Anglijos vaistų ir medžiagų—3 kostiumai—$50.00.

Paskolos namams pirkti

Nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais apmokėjimais, nuošimtis nuo 4½ iki 6.

TAUPYTOJAMS MOKAME AUKŠTUS DIVIDENDUS.
INDĖLIAI APDRAUSTI IKI $10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N
4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad ir Šeštadienį 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų. Trečiadienį uždaryta. Ketvirtadienį 9:00 ryto iki 8:00 val. vakaro.

Visuomet mokėjome aukštus dividendus

DABAR JUOS DAR PADIDINOME ½%

TAUPYTOJAMS TEIKIAME ĮVAIRIUS PATARNAVIMUS VELTUI
Kešiuojame čekius. Perkam ir parduodam valstybės bonus.
VISOS SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI $10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2555 WEST 47th STREET LAfayette 3-1083
B. R. PIETKIEWICZ, prez. E. R. PIETKIEWICZ, sekr. ir adv.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vak.; antrad. ir penktad. nuo 9 iki 5; trečiad. uždaryta, o šeštad. nuo 9 iki vidudienio.

Mes mokame Aukštą Dividendą

MIDLAND
Savings and Loan Association

PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4938 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

PASKUTINĖ PROGA

istorikams, visuomenininkams ir visiems, besidomintiems praeitimi, reikalingas knygų ryšulys Nr. 4.
Jis kainuoja tiktai vieną dolerį.

Ryšuly Nr. 4 yra sekančios knygos:

1. Povilo Bert Gamtos Istorija, 207 pusl.
2. Jono Šliupo Kiek Senovės Graikai ir Romėnai Prisidėjo Pastumėjimui Mokslų Priekin, 89 pusl.
3. Prof Dr. M. W. Meyer'io Kada ir Kokiu Būdu Svietas Susitvėrė, 140 pusl.
4. Erkman-Šatriano Laikrodininko Atsiminimai, 44 psl.
5. S. Orlovskio Švedų Liandies Švietimas, 64 pusl.
6. L. M. Lietuvių Protėviai, 283 pusl.
7. Prof. R. Vipper'io Trumpa Senobės Istorija, 305 pusl.
8. Raulo Kemeklio Pasakos, 31 pusl.
9. Liet. Soc. Partija: Vokiečių Nepriklausomųjų Socialdemokratų Veikimo Programa, 15 pusl.
10. J. Šaruno Gruodžio 17 Dienos Perversmas, 38 pusl.

Visas šias knygas galima gauti NAUJIENOSE. Negalintieji atvykti pasiimti, turi atsiųsti dar 50 centų persiuntimo ir supakavimo išlaidoms padengti. Pinigus siųsti adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc., 1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
In Chicago $13.00 per year, $7.00 per six months, $4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada $11 per year, $6.00 per six months, $3.50 per three months.

7 cents per copy, 10c. on Saturday
Dienraščio kainos:

Chicagoje	
metams	$13.00
pusei metų	7.00
trims mėnesiams	4.00
vienam mėnesiui	1.50

Kitose JAV vietose ir Kanadoje

metams	$11.00
pusei metų	6.00
trims mėnesiams	3.50
vienam mėnesiui	1.25

Užsieniuose

metams	$14.00
pusei metų	7.00
vienam mėnesiui	1.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.

Įspėjimas sovietams

Iš Ženevos buvo skleidžiami visokie gandai apie nesutikimus Vakarų demokratijų tarpe. Paskutinėmis dienomis spaudos korespondentai rašė savo laikraščiams, kad Vakarų fronte įvyko "skilimas": D. Britanijos ir Jungtinių Valstybių delegacijos "sutiko" nusileisti rusams ir svarstyti Berlyno klausimą atskirai, ignoruojant visos Vokietijos problemą ir ypač Vokietijos suvienijimą; o Prancūzija ir vakarinė Vokietija, kurios jaučiasi kitų savo sąjungininkų "apviltos", griežtai tam priešinasi.

Paskui šita "žinia" buvo pakeista ta prasme, kad rusams nusileisti sutiko tik JAV delegacija, kuriai vadovauja valstybės sekretorius Christian A. Herter. Kai jisai pasakė, kad reikia su Gromyko derėtis vien tik Berlyno klausimu, nereikalaujant Vokietijos suvienijimo, tai prancūzai, vokiečiai ir britai buvę taip "pritrenkti", jog nebežinoję, nė ką besakyti; tik savo tarpe dejavę, skųsdamiesi, kad Amerika elgiasi su jais perdaug "įžuliai".

Bet vakar išgirdome visai ką kita. Valstybės sekretorius Herter aiškiais žodžiais, kone ultimatumo formoje, pareiškė sovietų ministeriui Gromyko, kad prez. Eisenhoweris atsisakys vykti į viršūnių konferenciją, jei Kremlius šiuose užsienių reikalų ministerių pasitarimuose neduos garantijos sąjungininkų teisėms, liečiančioms vakarinį Berlyną.

Šitam Herterio pareiškimui, padarytam su prez. Eisenhowerio žinia, pilnai pritaria Britanijos, vakarinės Vokietijos ir Prancūzijos vadai.

Taigi pasakos apie nesutikimus Vakarų fronte, apie sąjungininkų skilimą ir kitas negeroves, pasirodo, buvo tuščios. Tai buvo išmislai korespondentų bei žinių agentūrų atstovų, kurių suvažiavo į Ženevą daugiau, kaip tūkstantis. Kadangi konferencija "trypia vietoje", nesugebėdama dėl sovietų sabotažo nieko konkretaus nutarti, tai korespondentai gaudo gandus ir fabrikuoja sensacijas, norėdami patenkinti publikos smalsumą.

Nereikia tomis sensacijomis tikėti, ypač kada jos skelbia, kad ta arba ta Vakarų valdžia ketina sovietams pasiduoti. Pasidavimas Berlyno klausimu reikštų Vokietijos atidavimą Kremliui, o po to — visos Europos kapituliaciją. Kaip gali bent vienas atsakingas valstybės vyras su tuo sutikti?

Keblumas šiandien yra ne Vakarų ištižime, o tame, kad diktatorius Nikita Chruščiov taip užsiangažavo, statydamas ultimatumą Vakarams, jog dabar nebesuranda išeities, kuri jo nesukompromituotų. Jisai tikėjo, kad grasinimai privers Vakarų valdžias priimti jo reikalavimus, arba kad jie suskils. Bet kai paaiškėjo, kad Vakarai jo grasinimų nenusigando ir laikosi vieningai, tai kas jam belieka daryti?

Iš desperacijos Nikita gali padaryti kokią kvailystę, kuri būtų pavojinga ne tik jam, o ir Vakarų demokratijoms.

APŽVALGA

J. J. BACHUNO MELAGYSTĖS IR FALSIFIKACIJOS

Po Vasario Šešioliktosios minėjimų "Naujienose" buvo padaryta kritiškų pastabų apie tautininkų "separatinę veiklą", primenant, kad jie laužo ALT suvažiavimo vienbalsiai priimtą nutarimą, jog aukos, surenkamos Lietuvos nepriklausomybės minėjimo proga, privalo būt skiriamos Lietuvos laisvinimo reikalams ir "siunčiamos Amerikos Lietuvių Tarybai".

Į tai neva atsako "Dirvoje" Juozas J. Bachunas, kuris jau seniai puldinėja tautininkų susirinkimuose ir spaudoje Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomojo Komiteto narius, o pereitą vasario mėnesį buvo nuvykęs į Los Angeles agituoti prieš ALT ir kalbėjo separatiniame tautininkų mitinge, niekindamas ALT pareigūnus.

Dėl "N." pastabų apie separatinę veiklą Bachunas argumentuoja taip: ALT neturi "aukų rinkimo monopolio"; aukas renka ir kitos organizacijos, ir niekas negali jų "priversti" atiduoti jas Altui.

Tai aiškus išsisukinėjimas. Altas nepretenduoja turįs kokį nors "monopolį". Nutarimas, kad aukos Lietuvos laisvin. reikalams būtų siunčiamos Altui, yra paremtas *laisvu susitarimu srovių ir organizacijų, sudarančių Altą*. Tautininkų srovė įeina į Altą ir jų atstovai Alto suvažiavime *balsavo už rezoliuciją*. Taigi jie *įsipareigojo* laikytis to, kas rezoliucijoje pasakyta.

Ką gi tai bendro turi su "monopoliu"?

Alto suvažiavime kalbama apie Alto veiklą ir aukas dviejuose nutarimuose. Viename sakoma:

"Savo metiniame suvažiavime Chicagoje... vienbalsiai nutarė:

"Pareikšti, kad įeinančios į ALT grupės yra pasižadėjusios Lietuvos laisvinimo srityje veikti sutartinai, vengti viso to, kas skiria, o ieškant visada to, kas jungia".

Kitame nutarime, kuris specialiai liečia Vasario 16-ios minėjimus, sakoma:

"ALT suvažiavimas kviečia rengti Vasario 16-sios minėjimus vieningai, paremti Lietuvos laisvinimo reikalą darbu ir aukomis ir siųsti visas aukas ALT centrui".

Visai nesvarbu, ar Bachunui šitie nutarimai patinka, ar ne. Faktas yra tas, kad tautininkų srovės atstovai dalyvavo Alto suvažiavime *lygiomis teisėmis su kitomis srovėmis* ir dalyvavo nutarimų priėmime. Taigi tie nutarimai juos saisto ne mažiau, kaip kitus. Dalykas čia eina ne apie "prievartą", o apie *moralinę pareigą*.

Bet Bachunas tokios pareigos nepripažįsta. Tačiau jisai daro štai kokį priekaištą Tarybai: esąs kitas ALT nutarimas, kuris įsako,

"kad surinktos lėšos būtų skirstomos visiems pagal realų ir Lietuvai naudingą darbą. Tas nutarimas ligšiol neįvykdytas".

Tai yra gryniausia netiesa! Skirstant ALT lėšas, *visada* yra svarstoma, ar reikalas, kuriam siūloma arba prašoma jų duoti, yra "realus ir Lietuvai naudingas", Taip buvo daroma seniau ir taip yra daroma dabar.

Sakysime, apie pereitų metų pabaigą Vlikas kreipėsi į Altą, prašydamas paramos ir smulkiai išdėstydamas, kokiems reikalams jie tos paramos nori. Prašymas buvo apsvarstytas ir gruodžio mėn. vienbalsiu nutarimu patenkintas.

Buvo gautas kitas prašymas šių metų kovo mėnesį. Vėl buvo diskusijos Alto Vykd. Komiteto posėdyje ir *visais keturiais balsais* buvo priimtas teigiamas nutarimas.

Jei Bachunas sakosi turįs kitokių informacijų, būtent, kad Altas skirstąs lėšas ne pagal reikalo realumą ir naudingumą Lietuvai, tai jisai remiasi melagių prasimanymais. Nenorime tikėti, kad jį būtų taip "informavę" tautininkų srovės atstovai ALT Vykdomam Komitete ir centro Valdyboje. Tai iš kur jisai tų "pletkų" prisirinko?

Tačiau reikia su apgailestavimu konstatuoti, kad pats Juozas J. Bachunas mėgsta pasakoti nebūtus dalykus, kartais net aiškias melagystes.

Neturėdamas jokio rimto argumento tai separatinei veiklai pateisinti, kurią kritikavo "Naujienos", jisai pritepė skilčių skiltis "Dirvoje", *šmeiždamas "Naujienų" redaktorių, "Naujienas" ir "Naujienų" Bendrovę*. Norint atsakyti į visus jo prasimanymus, faktų iškraipymus ir falsifikacijas, reikėtų užimti keletą puslapių laikraštyje. Parodysime tik kai kuriuos jo "perlus".

Bachuno šmeižtai

"Ūkininkas" Juozas J. Bachunas rašo apie K. Jamonto bylą prieš Naujienų Bendrovę:

Ponas Jamontas, kurio pinigais Naujienos pradėjo šios žemės kelionę, nebuvo komunistas. Jomarkai (bylos) prasidėjo tada, (kada) kai kurie dabartiniai Naujienų ponai panorėjo iš jo atimti akcijas".

Tai yra melas ir nesąmonė. Kaipgi atimsi Bendrovės akcijas (šėrus) iš žmogaus, jeigu jisai yra įsigijęs jas teisėtu būdu?

Pagrindinį Naujienų Bendrovės kapitalą sudėjo ne koks vienas asmuo, o šimtai žmonių, pirkusių akcijas. K. Jamontas buvo agentas ir gaudavo komisą. Jisai, tiesa, nebuvo komunistas (jisai pats nesižinojo kas esąs, nes vos temokėjo pasirašyti pavardę), bet komunistai susidėjo su juo, tikėdamiesi su jo pagalba paimti savo kontrolėn dienraštį. Jiem nepasisekė.

Bachunas rašo, kad "Naujienų" redaktorius kadaise rinkdavęs aukas *"Rusijos revoliucionieriams"*, ir kad vėliau *Naujienos ragino: "Lietuvai nė cento"*.

Tai dvi melagystės, ir antroji ypatingai biauri. Jau ne kartą buvo parodyta, kad tas sakinys "Lietuvai nė cento" yra falsifikacija. Bet Bachunas nesisarmatija ją vėl kartoti.

Sodus "ūkininkas" yra "lokamnas" prie pinigų. (Kada nors mes papasakosime, kaip gražiai jisai "pasitarnavo" bendrovei, kuri leido Chicagoje "Lietuvą"; jisai bandė, beje, įsiskverbti ir į Naujienų Bendrovę). Taigi duodame Juozui J. Bachunui pasiūlymą: Tegu jisai parodo, kada ir kuriame savo numeryje Naujienos ragino "Lietuvai nė cento", — *ir mes jam užmokėsime šimtą dolerių*, jeigu jisai įrodys, kad "Naujienų" redaktorius kada nors "kvietė lietuvius aukoti Rusijos revoliucionieriams paremti".

Tąja pačia proga mes duodame Bachunui ir antrą pasiūlymą: *Mes jam užmokėsime šimtą dolerių*, jeigu jisai įrodys, kad "Naujienų" redaktorius kada nors "kvietė lietuvius aukoti Rusijos revoliucionieriams paremti".

(Bus daugiau)

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Prez. Eisenhower apleidžia Walter Reed ligoninę Washingtone, aplankęs buvusį valstybės sekretorių John Foster Dulles, kurio sveikatos padėtis palaipsniui blogėja.

Kanadiškos kepurės Anglijos karalienei

3,000 kepurėms gali meškų neužtekti

OTTAWA, Kanada. Timmins (Ontario) mėras apmokė ir išsiuntė 75 medžiotojus prišaudyti juodųjų meškų, iš kurių kailių pažadėjo Anglijos karalienės Buckingham rumų sargybai pasiūti kailines kepures. Paskaitęs Londono spaudoje, kad karalienės sargybinių kailinės labai nusišėrusios ir kandžių suėstos, Timmins mėras Leo de Villano išdidžiai pasižadėjo jiems užfundyti naujas, deja, nežinodamas, kad tų sargybinių yra 3,000 vyrų, o iš vienos juodos meškos galima pasiūti daugių daugiausia dvi kepurės . . . Tos rūšies juodosios meškos nėra didelės ir sveria tik tarp 80 ir 150 svarų.

Pabėgę paukšteliai patelefonavo namo

Edgar Tickle iš Londono priemiesčio turi du kalbančius Indijos paukštelius, vad. Minah. Vieną dieną abudu paukščiukai išskrido iš savo narvo ir išlėkė laukan.

Kelioms valandoms praslinkus staiga vienas Minah nutūpė telefono liniją taisančiam telefonistui ant peties ir karktelėjo savo namų telefono numerį "Uplands 1539". Telefonistas paskambino tuo telefonu ir tikrai atsiliepė paukščiuko savininkai.

Antras minah padarė dar geriau. Įskridęs į vieną namų kiemą, kur savininkų duktė Betty Blanchard kaitinosi saulėje, paukštukas pradėjo kalbėti "I love you, I love you" ir baigė pasakydamas savo namų telefono numerį. Tuo būdu abudu minah vėl atsirado namie.

Bet toje pat Anglijoje ir liūdniau atsitiko. Vienas turtingas vyras norėjo padaryti savo žmonai siurprizą ir, nupirkęs brangų kalbantį paukštį, nusiuntė jai anksčiau nei pats grįžo.

Grįžus žmona ir sako: "Tik pamanyk, kažkas atsiuntė puikų paukštį, kurį aš ką tik kepu pietums" . . .

"Ai", sudejavo vyras. "Paukštis kalbėjo 9 kalbomis ir man kaštavo $2,000!" "Sorry", atsakė žmonelė, "bet man jis nieko nesakė" . . .

Geriausia gynyba yra priešpuolimas

Vienas iš Maskvos grįžęs JAV žurnalistas pasakoja tokį anekdotą, tikriau atsitikimą:

Vienam aukštam Amerikos diplomatui priskirtas palydovas aprodinėjo Maskvos miestą. Pagaliau diplomatą atlydėjo į vieną centrinę Maskvos geležinkelių stotį. Palydovas aiškina: "Iš šios stoties kas trys minutės traukiniai išeina iš platformos A į Varšuvą, iš platformos B kas trys minutės į Kievą, kas 3 minutės iš platformos C į Leningradą".

Amerikietis: "Bet mes jau čia vaikščiojame 34 minutes ir dar nė vienas traukinys neišėjo".

"O jūs linčiuojate negrus!", piktai atsakė palydovas.

NAUJI PARKAI SASKAČEVANE

Norėdama patraukti daugiau turistų Saskačevano provincijos valdžia steigia dar tris naujus parkus su patogumais atostogauti. Naujieji parkai yra Meadow Lake Park, Rowan's Ravine ir Ile a la Crosse. Iš tų trijų, Meadow Lake parkas prie Waterhen River turi 605 ketvirtainės mylias ir yra didžiausias. Visuose to parko ežeruose yra puikios vietos meškerioti ir gražūs natūraliniai paplūdimiai.

Pardavė savo kūną

Į Berlyno anatomikumą atėjo žmogus ir užrašė savo kūną, parduodamas jį po mirties medicinos tyrinėjimams. Suma, kaip nustatyta, buvo 80 markių, kurias pardavėjas tuojau pat norėjo gauti.

—Bet dar nesirengiate gi mirti,—pastebėjo patologas.—Koks reikalas spaudžia?

—Reikalas toks, kad rytoj išvažiuoju į Australiją ir nebegalėsiu laukti,—prisipažino "pardavėjas".

Pavasarinis Naujienų
PIKNIKAS
Sekm., birželio 14 dieną
BUČO SODE
Willow Springs, Illinois

J. VLKS.

Dėl K. Bielinio "Dienojant" kritikos

5.

niaus vyskupo Masalskio pasisavinimą 300,000 auksinių iš Edukacinės komisijos iždo? Čia susiduria etika su formalia teise. Štai JAV lietuviai turi pasistatę puošnias, kaip kur architektūriniu požiūriu įdomias bažnyčias; kaip kur turi ir savas kapines. Gi visų tų lietuvių R. katalikų parapijų turtas yra vietos vyskupo žinioje... Kur sumažėja parapiečių lietuvių skaičius, visas tas per ilgus metus sukauptas turtas iš lietuvių rankų išsprūsta.

Eina gandas, kad Chicagoje vyskupų ir aukštesnės už juos R. katalikų bažnyčios tvarkytojų yra sumesta visas R. katalikų parapijas sutvarkyti teritoriniu, bet ne tautiniu pagrindu. Jei taį įvyktų, tai Chicagos lietuviai, R. katalikai, prarastų milijonus dolerių.

Aišku, tokiu atveju formaliai vyskupų niekas negalėtų įtarti tų turtų pasisavinimu, bet etikos ir tautiniu požiūriu pasiliktų ir pasilieka tam tikras kartelis.

Du visai nepalyginami ir nesugretinami dalykai, — tai "peklos knyga" ir "sapnininkas". Čia buvo tik noras, K. Bielinį įgnybti, skaitytojo akyse jį sužeminti. Mat, "Keleivis", iki šios dienos skelbia sapnininko pardavinėjimą... Didi plokštumėlė — ar vertėjo Pr. Pauliukaičiui pasileisti joje paplaukioti?

Pr. Pauliukonis rašo, kad "K. Bielinio metamas kaltinimas Mintaujos kapelionui Geniui už jo tikybos dėstymą rusiškai yra visai be pagrindo". Caro švenčių metu, kurie mokinius varė į cerkvę, kurie klebonai pasipriešino, buvo pašalinti ir ištremti". Esą ir pats Muravjovas buvo tokios nuomonės, kad "kol katalikybė viešpataus krašte, tol valdžia nepadarys jos savęs priklausoma... tol čia negalima būti tikri savo moralinės persvaros, nes čia visas politines aistras faktinai uždegė Romos katalikų kunigai".

Žinoma, tokiems kunigams garbė, kurie gynė lietuvišką reikalą. Jų niekas nesmerkia. Bet kunigo Genio būta ne vieno. Rusiškai tikybą dėstyti anuomet buvo pasišovusių Šiaulių, Marijampolės ir kitose gimnazijose bei Veiverių mokytojų seminarijoj. O ką sako Šiaulių kun. J. Rodzevičiaus skundas, rašytas 1900 m. Vilniaus švietimo aps. kuratoriui? Ar vertė kas jį tą skundą rašyti?

To skundo turinio čia netalpiname. Jis ištisai įdėtas St. Kairio knygoje "Lietuva budo" pusl. 3371—374. Kaip tarp kitų pamokytų profesionalų žmonių, taip ir tarp kunigų buvo visokių. K. Bielinis savo knygoje "Dienojant" vienus ir kitus prisimena.

Ir... pastabėlė, korikas Muravjovas kalbėjo ne apie lietuvius R. katalikus kunigus, bet bendrai apie R. katalikus kunigus. O jų tarpe Lietuvoje buvo ir tokių, kurie stipriai buvo pasinešę į lenkybę ir ją skiepijo per bažnyčias Lietuvos gyventojų tarpe. Tokių pasinešusių į lenkybę buvo ir tarp lietuvių kunigų, tokių buvo ir tarp kitų ano meto šviesuolių. Kodėl mes tokius turime visus slėpti?

Ana, 1890 m. "Varpas" Nr. 10 šakių apskr. buvusių kratų proga rašė:

"Apie mus, Lietuvius, kaimynai sako, kas mes neištikime jeib kam, neišpliauškiame, ką turime ant širdies, neišsiduodame su savo mislimis, vienu žodžiu, kad mes labai atsargūs. Tą gražią nuomonę apie tvirtumą mūs būdo, paliko mums išdirbę sentėviai, o prie mūs, šios dienos Lietuvių, pritaikyt tos nuomonės negalime".

Toliau V. Kudirka ten pat sakė:

"Mislių žmonės iš kaktos neskaito, tai gi jeigu visas svietas dasižino apie paslėptines mislis, turime jas išpliaukšti — tai aiškus daiktas. Teisybė, prie mūs paslapčių daleidžiame visus, be jokio atsargumo, be jokio skyriaus, dėlto ne dyvai, jeigu atsiranda ir toki, kurių liežuvis suvalkiotas po svietą, lyg naginė".

Buvo gi kas iš savų tarp išdavinėjo knygnešius ir kunigus bei kitus lietuvišką darbą dirbančius ar tai apie tai mes turėtume dabar nutylėti? Jau V. Kudirka suprato reikalą, kad reikia vadinti daiktus tikrais jų pavadinimais, o žmonių gerus ar blogus veiksmus parodyti tokiais, kokiais jie buvo, visai nepaisant kas juos vykdė. Praeitis mus moko, iš jos ne vien tik stiprybę semiame ir grūdinamės.

Ir aguonos grūdo nepamiršo:

Pr. Pauliukonis vienoj vietoj net taip parašė:

"Kipras Bielinis savo sukurtuose prisiminimuose kaltina liet. kunigus, kad jie negynė Kražių ir pataikavę rusam".

Tikrai, jei K. Bielinio būtų *sukurti* atsiminimai, tai gal jį ir būtų galima pakaltinti, kad jis bereikalingai prikaišioja liet. kunigams, jog "jie negynė Kražių". Deja, buvo tokių ir anokių kunigų, kurie "Kražių negynė". Tenka tik pavartyti ano meto ėjusią lietuvių spaudą, kad būtų galima įsitikinti K. Bielinio atsiminimų teisingumu. Ir čia Pr. Pauliukonis nusirašo nuo koto:

"Ir gerbiamas atsiminimų autorius tarnavo Rygoje teismo raštininku ir jis gavo algą iš rusų valdžios, taigi ir jis tuo pačiu buvo "caro pataikūnas".

Tai tokia nesąmonė, tokie nepalyginami dalykai, apie kuriuos nedera kalbėti. Visu savo gyvenimu, visais savo darbais ir kartu su jo atsiminimų pirma knyga "Dienojant" jis, Kipras Bielinis, įrodė kaip jo "pataikauta carui".

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Naujienas

Būkime vieningi

LAISVOJI TRIBŪNA

"Dirvos" Nr. 31 1959 m. Laiškų skyriuje V. A. reiškia savo pasipiktinimą dėl "demokratiniu vardu pasivadinusios" spaudos, daugiausia, žinoma, dėl Naujienų, kurios nekartą buvo atspausdinusios straipsnius apie nepriklausomos Lietuvos vyriausybės padarytas klaidas.

V. A. ragina stipriai reaguoti į tos "demokratinės spaudos paskleistą melą ir šmeižtą ir nulaužti ragus tiems Lietuvos teršikams ir melagiams".

Tokie straipsniai menamai demoralizuoją mūsų jaunimą. Mūsų jaunimu, mūsų tautos žiedu, privalome rūpintis visi. Ta pareiga priklauso nevien tėvams, bet ir visuomenės organizacijoms bei spaudai, pirmoj eilėj literatūros bei dailės kūriniams, kurie labai daug prisideda prie jaunuolio sielos formavimo. Todėl aš kartais pagalvoju, ar toks lietuviškas romanas, kaip "Baltoji Drobulė", nors ir labai talentingo rašytojo — meistro parašytas, negali padaryti jaunimui daugiau žalos, negu kartu sudėjus visus straipsnius ir ginčus politiniais klausimais, einančius periodinėje spaudoje.

Bet mes neturime pagrindo tiek labai sielotis dėl mūsų jaunimo: pažiūrėję į gyvenimą ir spaudą, aiškiai matyti, koks idealistinis ir savarankus yra mūsų jaunimas. Mūsų politinėms grupėms nėra reikalo vieni kitus niekinti ir kaltinti, — jaunimas šiandien ir be mūsų pagelbos jau sugeba atskirti, kur tiesa ir kur melas.

Būdamas patriotiškas ir šviesus, ir tiek metų išlikęs nesudemoralizuotas, reikia tikėtis, jis ir toliau pasiliks toks pat taurus ir garbingas lietuvių tautos dalinys ir taps avangardu ateities kovose dėl Lietuvos nepriklausomybės.

Užtenka pavartyti jaunimo leidžiamus žurnalus, sava ir svetima kalba, bei jų straipsnius įvairiais ideologiniais klausimais spaudoje, kad galėtumėme susidaryti tikrą vaizdą apie esamą padėtį. Todėl aš neturiu tos baimės, kuria serga V. A.

Kuris nekaltas, tegul meta akmenį!...

"Dirva" nuolatos kaltindama Naujienas, nei nepastebi, kokių netikslių ar melagingų žinių pasirodo kituose laikraščiuose. Pav. vieno didelio laikraščio labai garsus žurnalistas prieš keletą metų pristatė vieną "Demokratą" kaip komunistą. Bet jis nepaaiškino jaunimui, kokiais sumetimais tas žmogus, palikęs savo auksinę karjerą bolševikų okupuotoje Lietuvoje, atsirado šitame krašte ir, būdamas 60 metų amžiaus, dirba sunkų fizinį darbą fabrike.

To žurnalisto pastangų dėka, galima laukti, kad tojo sunietintojo, o iš tikrųjų labai garbingo žmogaus, vardas jau įrašytas į Amerikos Kongreso juodąsias knygas, šalia vardų tų dviejų dailininkų William Zorach ir Ben Shan, kilusių iš Lietuvos, apie kuriuos tiek daug buvo kalbama Lietuvių Bendruomenės Seimui pasibaigus.

Štai ir vėl atėjo laikas, kada visuomenės organizacijos, Lietuvių Bendruomenė ir kt. jau pradeda ruoštis minėjimui baisiųjų Birželio dienų. Raudonosios kariuomenės įžengimas į Lietuvos teritoriją mums visiems buvo vienas iš tragiškiausių momentų, kaip asmeniškame, taip valstybiniame mūsų gyvenime.

Bet atsimenu (ir niekados neužmiršiu), kad vienas žymus vieno ne "demokratinio" laikraščio žurnalistas yra parašęs, kad naujieniečiai ir Keleivio skaitytojai pasitiko bolševikų armiją su džiaugsmu!

Kaip tada turėjo reaguoti "demokratiniu vardu pasivadinusi" spauda? Praeiti tylomis ar "aplaužyti ragus", V. A. žodžiais tariant?...

Toks klaidingas įvykių nušvietimas, aišku, buvo daromas su tikslu atitraukti jaunimą ir visuomenę nuo demokratinės spaudos.

Kiekvienas studentas, abejojantis ir norėdamas patikslinti spaudoje pateikiamas žinias apie dabarties ir praeities įvykius mūsų tėvynėje, visados gali rasti galimybės pasklaidyti Naujienų ar Keleivio numerius, pradėjus 1940 metais, kur daugelyje vertingų straipsnių yra minimi didieji istoriniai įvykiai ir Lietuvos žiaurus likimas okupacijos metu.

Perdaug neapykantos parodoma mūsų spaudoje politinių klausimų svarstymuose, nevengiant nepadorių kolionių priešingos krypties atstovams, taikant akmenį tiesiog į žmogų. "Tu fašistas, tu komunistas, tu bedievis, tu socialistas".

Ar tai yra toks jau mūsų tremtyje susidariusio charakterio bruožas, ar tiktai prasilenkimas mūsų žurnalistų su tolerancijos ir kultūros dėsniais?

Svetimo jungo prispausti, mes mokame vieningai dirbti ir gerbti vienas kitą, nežiūrint pažiūrų, bet būdami laisvi, mes tuojau susiskaldome, reiškiame panieką ir neapykantą.

Juk pirmoj eilėj mes esame lietuviai ir turėtume po tiek metų surasti bendrą kalbą apsijungimui ir šventam darbui dėl Lietuvos. Būkime kultūringi.

Dirvos Nr. 25 radau labai teisingą, visiems pritaikomą pastabą: "Ar neverčiau pradėt politiką kultūrinti nuo savęs?" O mūsų visų gerbiamo šviesaus Vaižganto žodžiais tariant: "Yra tik viena aukščiausia partija su trimis programos punktais: "Viršuje dangus, apačioje mano žemė, o šalia — mano brolis lietuvis".

P. B.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Indonezijos prezidentas Sukarno (kairėje) atskridęs vizituoti keletą Pietų Amerikos miestų, sveikina jį pasitikusią minią Rio de Janeiro aerodrome.

Išleistuvės ir pagerbtuvės

Su išeinančiu pavasariu iš Čikagos lietuvių tarpo išvažiuoja apsigyventi į Los Angeles rašytoja Petronėlė Orintaitė. Reikia tikėtis, kad tarp gražiųjų Kalifornijos gėlių, švelniame jos klimate rašytoja ras sau naujų įspūdžių ir daugiau įkvėpimo kūrybai. Iš kitos pusės, reikia manyti, kad nors nesigailės Čikagos dulkių ir vėjų, bet gal pasiges čikagiečių draugų lietuvių. Ir čikagiečiai pasiges mielos rašytojos.

Rašytoja Petronėlė Orintaitė yra gerai pažįstama skaitančiajai visuomenei iš ilgos eilės savo knygų. Jos knygos: 3 eilėraščių rinkiniai (Vingių vingiai, Dirvonų dukterims, Šulinys sodyboje), 4 novelių knygos (Iš sostinės, Jurgučio pieva, Marti iš miesto, Grožvylės meilė), 6 knygos vaikams ir jaunimui (Kiškio lūpa, Mano švilpa, Lietuvos keliu su pataisytu antru leidimu Tėviškėlės takais, Žirgonė ir Gailė, Viligailė ir 1952 m. jaunimo literatūros premiją laimėję Viltrakių vaikai), 2 romanai (Paslėpta žaizda, Daubiškės inteligentai). Greitai iš spaudos išeina jos apysaka Teofilė nuo Kražantės.

P. Orintaitė yra parašiusi 2 scenos veikalus jaunimui. Žirgonė ir Gailė buvo suvaidintas Vokietijoje, Kaselio gimnazijoje, lituanistės S. Jurkynienės vadovybėje, ir Clevelande, aktoriaus P. Maželio vadovybėje. Čikagoje ir Ciceroje Lietuvių Mokytojų Sąjungos Jaunimo Teatras turėjo net 5 spektaklius jos veikalo Našlaitė, kuris labai gražiai buvo surežisuotas J. Blekaičio.

Įvertindama rašytojos darbus ir kūrybą, atsidėkodama už gražų Našlaitės veiklą, anais metais suteikusį daug malonumo Liet. Mok. S-gos Jaunimo Teatro vaidintojams ir žiūrovams, Liet. Mok. S-gos Valdyba rengia rašytojai kuklias išleistuves — arbatėlę. Į išleistuves maloniai kviečiame visus mokytojus, taip sąjungos narius, taip ir nenarius. Ypatingai rašytojai Orintaitei norėtusi pasimatyti, gal jau paskutinį kartą, su visais savo buvusiais mokslo ir darbo draugais, su savo buvusiais mokiniais, kuriuos ne visus teko sutikti, begyvenant Čikagos didmiesčio sūkury. Rašytoja eilę metų yra buvusi mokytoja įvairiuose Lietuvos miestuose, būtent: Tauragės mokytojų seminarijoje, Mažeikių, Vilkaviškio, Šiaulių, Kauno, Vilniaus gimnazijose ir Vokietijoje Augsburgo gimnazijoje. Tų visų gimnazijų ir Tauragės mok. seminarijos buvusius mokinius ypatingai kviečiame.

Arbatėlės metu bus trumpa meninė programa lietuvės motinos pagerbimui. Kolegės Lampsaitienės gabi dukrelė Raminta įscenizuos motiną ir padeklamuos jos garbei eilėraštį. Bus pasveikintas šiųmetinis Draugo romano laureatas rašytojas [illegible] papasakos apie savo vargus rašant premijuotąjį romaną ir renkant jam medžiagą. Bus pagerbtas 89 m. sukaktuvininkas pedagogas Antanas Kasakaitis. Rašytoja Orintaitė paskaitys ištrauką iš naujai išeinančios apysakos. Po programos bus užtenkamai laiko pasikalbėti su rašytojais, gauti iš jų knygų su autografais, arčiau pažinti laureatą (kuris taip pat yra vaikų ir jaunimo rašytojas), pasveikinti asmeniškai senutį sukaktuvininką ir pasimatyti su draugais ir bičiuliais.

Liet. Mokytojų S-ga kviečia į arbatėlę, išleistuves-pagerbtuves visus kolegas mokytojus, rašytojus, Orintaitės, Švaisto ir Kasakaičio gimines, kaimynus, draugus, pažįstamus, mokinius, bendradarbius ir jų knygų skaitytojus. Atsiminkime lietuvio tradicinį vaišingą būdą ir gražų paprotį pagerbti užsitarnavusius, išlydėti išvykstančius. Nes, kaip dainoje sakoma

"smagu viešėti, kai myli,
gražu išeiti, kai lydi".

Lauksime visų gegužio 24 d. 3 val. popiet, Jaunimo Namuose, 56 ir Claremont, II aukšte. (Atskirų pakvietimų nebus siuntinėjama).

Lietuvių Mokytojų S-gos Valdyba

Svarbus pranešimas lietuvaitėms

Tarptautinei parodai ruošti Komitetas Chicagoje (International Fair and Exposition Committee) kreipėsi į visas tautas, dalyvaujančias parodoje, prašydamas parekomenduoti Komitetui po 3 jaunas mergaites, tarp 17-28 metų amžiaus, netekėjusias, kurios parodos metu š. m. liepos 3-18 d. d. Chicagoje, Navy Pier, galėtų reprezentuoti savo tautos paviljoną.

Kalbamoje parodoje, kaip iš spaudos žinoma, bus ir lietuvių paviljonas, kurį rengia specialus Lietuvių Paviljonui Įrengti Komitetas, Lietuvos Konsulo Dr. P. Daužvardžio vadovaujamas.

Šį darbą sutikusios atlikti mergaitės bus pristatytos Vyriausiajam Parodos Komitetui ir ten per mėnesį laiko bus supažindintos su savo būsimomis pareigomis.

Lietuvių mergaičių reikalas pavestas specialiai komisijai: J. Daužvardienei, S. Barcus, N. Gugienei, L. Vanagaitienei, Dr. K. Drangeliui ir Dr. J. B. Jerome.

Mes, lietuviai, turime ypatingai atkreipti dėmesį į savo paviljono tinkamą reprezentaciją, todėl komisija prašo turinčias laiko ir noro šiame darbe patalkininkauti netekėjusias lietuvaites, paminėto amžiaus, mokančias gerai anglų kalbą, atsilankyti š. m. gegužės 22 d. 8 val. vakare, penktadienį, Jaunimo Centro patalpose (5620 So. Claremont Ave.), kur bus bendrai aptartas šis reikalas.

Tėvai prašomi leisti savo dukras ir paraginti dalyvauti mums lietuviams šiame svarbiame reikale.

Komisija

Tamstos esate kviečiami į
PIRMYN CHORO
:— rengiamą —:
PAVASARINĮ LINKSMAVAKARĮ
šeštadienį, gegužės 23 dieną, 1959
LIETUVIŲ AUDITORIJOJE
3133 South Halsted Street
Smagiai pasišoksite prie šaunaus orkestro ir pasisvečiuosite su PIRMYN choro nariais ir draugais.

RUOŠIAME KELIONES PO VISĄ PASAULĮ
Lėktuvais, garlaiviais ir busais vežame ekskursijas į Europą, Rusiją, Afriką, Pietų Ameriką, Kanadą ir kitus kraštus pigiomis kainomis. Teikiame tiksliais žinias, siunčiame palydovus. Kreipkitės laišku arba žodžiu į Chicagoje vienintėlę lietuvių kelionių agentūrą
WIDE WORLD TOURS, INC.
EVERGREEN PLAZA (95th and S. Western Ave.)
Phone: GA 2-0640 — Walter Rask-Raščauskas
WIDE WORLD Tours Inc.

MOVING — MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli trokai - Naujausi kraustymo irankiai
Ilgų metų patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. WAlbrook 5-9209

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai
kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
GRovehill 6-7575

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 SOUTH PAULINA STREET CHICAGO, ILLINOIS
YArds 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
LAfayette 3-1083

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
CLiffside 4-0104

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS
TOwnhall 3-8131-2

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
HAymarket 1-2028

Chicago Savings and Loan naujoji įstaiga

CHICAGO SAVINGS TURTAS VIRŠ $30,000,000.00. Visų taupytojų pinigai yra pilnai apdrausti per Federalinės valdžios įstaigą. Visuomet išmokamas augštas dividendas. Perkantiems arba statantiems namus paskolos duodamos lengvoms sąlygoms. Taupytojams teikiama daug patarnavimų nemokamai.
Kviečiame visus į vieną iš moderniškiausiai įrengtą, Jūsų patogumui, finansinę įstaigą Chicagoje.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue — Teléf.: GRovehill 6-7575
ATDARA: Pirmadienį 12 iki 8, antradienį 9 iki 4, trečiadienį uždaryta visą dieną. Ketvirtadienį ir penktadienį 9 iki 8. Šeštadienį 9 iki 12:30 val.

Robertson Pharmacy
Vaistinė. Receptų specialistai.
Nemokamai pristatome.
Siunčiame pakietus į Europą.
1425 W. GARFIELD BLVD.
Tel.: PR 6-4268

Pavasarinis Naujienų
PIKNIKAS
Sekm., birželio 14 dieną
BUČO SODE
Willow Springs, Illinois

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. tel.: WAlbrook 5-5076

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1—4 ir 7—9; antrad. nuo 1—5, treč. ir šeštadienį tiktai susitarus.

PR 6-1795, rez.: Batavia, Ill., 4287M1
DR. JONAS G. BYLA
nervų-smegenų ligos, chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos tik pagal susitarimą.

Ofiso telef.: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-6244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1—3 po p. ir 6—8 val. vak. kasdien. Šeštadieniais 1—4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2423 WEST 63rd STREET
Val.: kasdien nuo 6—8 val. vakaro. Šeštad. nuo 12:30—2:30 val. popiet. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.
Telef. ofiso: WA 5-2017
Res.: PR 8-4255

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 1—4 po pietų ir 6—8 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. tel.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso telef.: GA 5-4800
Rezidencijos: GA 3-6630
Dr. Gražina-Irena KAGANIEC
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10002 SO. KEDZIE AVENUE
Kasdien 4—7. Šeštadieniais 2—5. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Telef. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais 12—4 val.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—3.
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. nuo 6—9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(Įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 popiet, 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12. Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — Namų CE 3-7786

Ofiso telef.: CLiffside 4-2896
Rezidencijos: WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. po pietų.
Šeštad. 2-6 val. po pietų.

DR. M. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos tik susitarus.
PRospect 6-1930

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba TR 3-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., trečiad. ir penktad. 6-9 v. v., šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2458 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: Gibson 8-6195
Valandos kasdien nuo 2:00 v. p. p. iki 4:00 v. p. p. ir nuo 6:00 val. vak. iki 8:00 v. v. Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

C. Z. VEZEL'IS
DANTŲ GYDYTOJAS
4645 SO. ASHLAND AVE. YA 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

Tel.: off.: FR 2-4841, 9 A.M.—5 P.M.
Tel. res.: AV 3-2627, 5:30 P.M. iki 9:30
Dr. Justina ŽIRGULIS
Specialybė įvairios nervų ir proto ligos—vaikų ir suaugusių.
PITTSFIELD BUILDING, Kamb. 621
55 E. Washington St., Chicago 2, Ill.
Priėmimas tik pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PRospect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 SO. CALIFORNIA, YArds 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 vak. (trečiad. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 3 p. p.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10—2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616

STANKUS
Construction Co.
Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybos pastatų.
Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų.
Ofiso ir namų telefonas:
PRospect 8-2013
7403 So. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
(MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

GRADINSKAS
NEMOKAMA
TAISYMO GARANTIJA
televizijoms pirktoms pas mus
• Priimam senas
• Duodam išsimokėtinai.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

SOPHIE BARCUS
★
RADIJO VALANDA
Visi programai iš WOPA, 1490 kil. AM 102-7 FM
Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto. Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto
VAKARUŠKOS: pirmad. 7 val. v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 29, ILL.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIU

Pan-Amerikos boksas

Pan-Amerikos žaidynių rengimo įstaiga prašo pranešti, kad bokso rungtynių dienotvarkėje padaryta pakeitimų, kuriais Pan-Amerikos Bokso rungtynės vyks nuo rugsėjo 1 iki 4 d. Northwest Armory patalpose. Bokso programa yra viena iš 27 sporto dalių, kurios vyks perdėm nuo rugpiūčio 27 d. iki rugsėjo 7 d.

Mokyklos apmokyti saugiau vairuoja

Chicago Motor Club praneša, kad trafiko nelaimės per ateinančius 10 metų būtų sumažintos perpus, jei visi mokyklų jaunuoliai būtų mokyklose apmokomi vairuoti ir jau būtų įpratinti pirmiau, nei gauna teisę vairuoti. Pasak šio klubo direktoriaus Matthew Sielski, "yra įrodymų, kad jaunuoliai, kurie vairavimo yra apmokyti mokyklose, turi nuo 40 iki 66 nuošimčių mažiau trafiko pažeidimų ir nelaimių, kaip ta pati jaunuolių grupė, kuri nėra mokyklose apmokinta.

J. Budrikas

Širdingai užkviečia visus į rakandų išpardavimą:

Parlor setų, Minkštų krėslų, Karpetų, Miegamojo kambario setų, Matracų, Spyruoklinių ir rubber matracų, Virtuvės stalų su krėslais, Šaldytuvų, Gazinių pečių, Gazu šildomų pečių, Stalelių, Rašomų stalų, Skalbiamų mašinų, Televizijų, Hi-Fi, Stereophonic phonografų, Radio, Lagaminų, Lempų, Jewelry, Laikrodėlių, Silverware, Žadintuvų, Sieninių laikrodžių, Brilijantų, Deimantinių žiedų, Kaldrų, Blanketų. Už geras prekes mokėsite pigiai.

LENGVI IŠMOKĖJIMAI.

Dėl sutaisymo televizijos telefonuokite

CAlumet 5-7237

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9 val. Baldų skyrius atdaras sekmadienį nuo 12—5.

JOS. F. BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted Street

30 metų leidžiamos lietuviškos programos. Stotis WHFC, 1450 kil. kas sekmad. 2:15 po pietų — 45 minutes. Visuomenė kviečiama pasiklausyti.

Demokratų posėdis

Lithuanian National Democratic Club mėnesinis posėdis įvyko trečiadienį, gegužės 13 d. 8 val. vakaro Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd st. Posėdį atidarė pirmininkas Aleksiunas, nutarimus perskaitė raštininkė Anna Radžius.

Į klubą įstojo du nauji nariai, būtent ponia Ona Švirmickas, 6601 Whipple st., ir p. Vincentas Viršilas, 4047 S. Maplewood.

Demokratų piknikas įvyksta sekmadienį, birželio 21 dieną, Ryan Woods prie 87th ir Western ave., vieta Nr. 25.

Motinų dienos proga klubiečiai pasivaišino. Vaišės užtruko iki vėlumos ,tuo ir pasibaigė posėdis. —**Korespondentas.**

Hemofilijos savaitė

Nacionalė Hemofilijos fundacija, 141 W. Jackson blvd., skelbia šią savaitę nuo pirmadienio gegužės 17 d. iki šeštadienio geg. 23 d. "Hemophilia Week", kurios metu vyksta paskaitos apie tą ligą ir lėšų kėlimas kovai su ja. "Hemophilia" išvertus reiškia "pamėgimas kraujuoti". Tą ligą gauna tik berniukai, daugiausia ja apsigimę. Jiems mažiausias pradrėskimas virsta nesuvaldomu kraujo tekėjimu ,todėl tokiems vaikams yra draudžiama žaisti, bėgioti, sportuoti, net stipresnis rankos paspaudimas jiems iššaukia kraują. Atsargiai gyvendami, tokie ligoniai sulaukia net brandos amžiaus. Hemofilija yra paveldima liga, ja serga tik vyriškos lyties žmonės, bet ją perduoda tik moterys, būtent hemofiliakų dukterys, tuo tarpu kai ta liga sergančių sūnūs suaugę gali vesti ir jų vaikai yra sveiki. Amerikoje ta liga paliestų yra apie 20 ir 40 tūkstančių vyriškių.

Jokių tikrų vaistų nuo hemofilijos nėra. Vienintelė pagalba yra kraujo transfuzija.

Ir Indianos senatorius susirūpino "Sandūnais"

Sen. Vance Hartke (dem. iš Indianos) praeitą pirmadienį pareikalavo, kad Senatas ištirtų biznį vienos žemės supirkimo kompanijos, kuriai vadovauja Indianos respublikonai. Jis paprašė, kad Senato vidaus subkomitetas, kuriam yra pavesta svarstyti nacionalinio parko įsteigimas Indianos kopose, imtųsi reikalą ištirti. Sen. Hartke pasakė: "Kad St. Lawrence Seaway korporacija yra organizuojama supirkti ir pardavinėti žemes išilgai Michigano ežerą šiaurinėje Indianoje, aš to dalyko nežinojau tuo metu, kai ruošiau savo pareiškimą jūsų komitetui".

St. Lawrence Seaway korporaciją esą įsteigę Jenner, Robert W. Matthews, Indianos respublikonų pirmininkas, ir jo advokatūros partneris J. C. Brown, tikslu gauti teises (option) į žemes palei Michigan ežerą, kur planuojama kasti federaliniai subsiduojamas daug-milijoninis uostas.

Hartke pridūrė, kad ir kiti Kongreso nariai iš Indianos, kurie praeitą savaitę liūdijo komitetui už kopų srities į rytus nuo Gary pavertimą pramonės vieta ir priešinosi sen. Douglas siūlymui tą sritį paversti nacionaliniu parku, tatai darė geriausiais norais, bet dabar yra susirūpinę.

Tikėdamas, kad ta St. Lawrence Seaway korporacijos veikla bus nuodugniai ištirta, sen. Hartke pasakė: "Tačiau vien tik buvimas tokios spekuliatyvės žemės kompanijos, kuriai vadovauja tokių žymių respublikonų politikos lyderių grupė, sukėlė mano valstybėje daug susirūpinimo ir, atvirai pasakius, aš pats esu rimtai susirūpinęs".

Sen. Hartke siūlo, kad nacionalinis parkas būtų steigiamas į rytus nuo sen. Douglas proponuojamos vietos, paliekant tą vietą industrijai, kaip būtiną Indianos ekonomijai.

Atprato važinėtis

West Town Bus kompanija praeitą pirmadienį vėl pradėjo leisti savo autobusus po trijų mėnesių streiko, bet kompanijos 121 busas važinėjo veik visiškai tušti. Šoferiams sustreikavus kompanija buvo savo tutobusus sustabdžiusi vasario 23 d., norėdama likviduoti biznį. Susisiekimas pradėtas, kol Illinois aukšt. teismas nuspręs dėl šoferių reikalavimo pakelti algas.

UPI-TED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Prez. Eisenhower mirusio Donald Quarles vieton paskyrė krašto gynybos sekretoriaus padėjėju laivyno sekretorių Thomas Gates, kurio 1957 metų nuotrauka čia matoma. Quarles neseniai mirė nuo širdies smūgio.

IŠ KANADOS

Medžiotojų ir Meškeriotojų Klubo "Lituanica" veikla

WELLANDAS, Ontario. — Š. m. kovo 21 d., p. p. Sinkų hotelio valgykloje įvyko Wellando ir apylinkės klubo "Lituanica" visuotinis narių susirinkimas. Klubo narių vardu valdybos pirmininkas J. Sinkus pareiškė gilią užuojautą p. p. Šidlauskams dėl motinos mirties ir p. p. Tamulynams dėl jų dukrelės Nijolės mirties. Iš valdybos pranešimo paaiškėjo, kad klubas dabartiniu laiku turi 77 narius. Per praėjusius metus buvo suruošti du priziniai žuvavimai ir viena prizinė medžioklė, viena gegužinė, penki šokių parengimai ir du laimėjimai. Žuvavime prizus laimėjo: p. Serenienė, p. Urbšys ir p. Kalvaitis. Medžioklėje pirmą vietą laimėjo K. Stankevičius ir antrą A. Naikus. Visiems laimėtojams buvo įteiktos atitinkamos dovanos.

Susirinkimo metu išrinkta nauja klubo valdyba ir rev. komisija. Naujon valdybon įeina: P. Šidlauskas — pirm., Š. Sinkienė — sekr., E. Berzenienė — kasin., V. Karalius — vedėjas medžioklės reikalams ir J. Baliukas — vedėjas žuvavimo reikalams. Rev. kom.: J. Radvilas, K. Stankevičius ir J. Sinkus.

Nauja valdyba turėjo jau du posėdžius ir yra pasiryžusi dirti energingai.

Kadangi visuomenė, o ypatingai moterys, jau senai pageidauja kartuno baliaus Welande, tai klubo valdyba nutarė suruošti pirmą šiais metais kartuno balių-gegužinę birželio 6 d. visiems gerai žinomoje St. Stephans salėje, kampas E. Main St. ir Port Robinson Rd., Welland, Ontario. Pradžia 3 val. po pietų. Programą atliks garsus smuikininkas p. L. Hajos, buvęs Lietuvos Valst. Operos ir Klaipėdos koncertmeisteris, vėliau Kauno konservatorijos muzikos mokytojas, dabar gyvenantis Amerikoje. Didelis dėmesys bus kreipiamas į gražiausių kartūno sukneliu prizų paskirstymą. Bus trys vertingi prizai už gražiausias kartūno sukneles. Kadangi laiko ne taip daug liko, tai visoms ponioms ir panelėms reikėtų pradėti ruoštis šiam šauniam kartūno baliui. Bus programa pjaivairinimui.

Gros geras orkestras ir veiks bufetas.

Visi vietiniai ir artimų bei tolimų apylinkių lietuviai prašomi gausiai atslankyt.

Čia ir senimas ir jaunimas turės progos gražiai praleisti laiką tikrai lietuviškoje aplinkoje.

Tenka džiaugtis, kad "Lituanicos" klubas išaugo į tikrai gražų lietuvišką vienetą, kur taip gražiai bendradarbiauja įvairių pažiūrų lietuviai.

Šis klubas įordė, kad, padėję į šalį partines rietenas, lietuviai visuomet gali rasti bendrą kalbą, suprasti vienas antrą ir, dažniau laiką praleisdami lietuviškoje aplinkoje, gali lengviau išlaikyti lietuviškumą, kas yra didelis įnašas lietuvių bendruomenei. J. S.

Izraelis pagerbė 6 milijonus aukų

Pagerbimo eisenoje dalyvavo ir lietuviai bei "miškų broliai"

Žydų Telegramų Agentūra (JTA) praneša: gegužės mėn. 3-9 d. Izraelis paminėjo II Pasaulinio karo žydus kankinius ir didvyrius. Tai buvo šio krašto oficiali Atminimo Diena. Prisiminta 6,000,000 žydų, kurie buvo išnaikinti arba žuvo bekovodami iki mirties su nacių režimu.

Atminimo Dieną 8 valandą ryto sirenos visame krašte davė signalą. Visas trafikas sustojo, viršum viešųjų pastatų ant pusiau stiebo buvo iškeltos vėliavos. Atminimo pamaldos vyko miestuose, miesteliuose, kibucimuose (kooperatyviniuose ūkiuose) ir garnizonuose. Juodai perrištoms Izraelio vėliavoms plevesuojant įvyko gausios eisenos.

Pamaldas Jeruzolime lankė prezidentas Itzhak Ben Zvi, ministeris pirmininkas David Ben Gurion ir kiti Izraelio vyriausybės nariai. Vyriausiam Rabinatui išleidus proklamaciją susilaikyti nuo visokių vaidinimų nebuvo jokių kino teatrų nei kitokių pramogų.

Vietoje teatrų visose mokyklose vyko programos, informuojant gyventojus — ypatingai jaunuosius apie pragarą, kuriame žuvo šeši milijonai žydų.

Tūkstančiai, kurie žygiavo eisenoje Tel Avivo vyr. gatve, turėjo eiti iš lėto, kad galėtų prisitaikinti jų tarpe žygiuojantiems luošiems ir sužalotiesiem. Žygiuotojai buvo nacių aukų organizacijų ir II Pasaulinio Karo veteranų organizacijų nariai. Daug kas stengėsi judėti pirmyn su pagalba vieno ar dviejų krukių.

Procesijos priešakyje ėjo vyras, nešinas ant pusiau stiebo ir gedulu perrištą Izraelio vėliavą. Procesiją stebėjo Tel Avivo gyventojai absoliutėje, maldingoje tyloje. Žygiuotojai nešė plakatus, kurie skelbė "Amžina garbė Kedošimui (palaimintiesiem) ir "Holocausto didvyriams" (Holocaust yra bibliškas terminas, reiškiąs "visko sunaikinimą ugnimi", "visuotiną gaisrą" ir t.p.).

Eisenoje dalyvavo atstovai įvairių armijų, kovojusių prieš nacius, jų tarpe lenkų, sovietų Rusijos, Britanijos ir Jungtinių Valstybių, Bulgarijos, Graikijos, Prancūzijos ir Lietuvos. Taip pat dalyvavo Miškų Brolių (kovotojų) ir Žydų brigados atstovai, visi garbės medaliais dekoruoti.

Panašus paradas įvyko Haifoje, kur kalbėjo majoras Abba Khoushi. Paradui vadovavo Kibbutz Ghetto Kovotojų nariai.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

SPOT WELDERS
SUDĖSTYTOJŲ

Pirmai ir antrai pakaitai

• • •

VIDUTINIO DIDUMO PUNCH PRESS SET UP VYRŲ
Tiktai 2 pakaitai.

• • •

Pilno laiko nuolatinis darbas.
Visokeriopa pašalpa.
Reikia suprasti angliską kalbą

Skambinti:
VIRGINIA 7-4407

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

VALGYKLAI reikalinga patarnautoja nuo 6 val. ryto iki 1-os po pietų.
3206 So. Halsted Street

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai

JEI NORITE PIRKTI NAMĄ, tai pasitarkite su kontraktorium. Turime keletą naujų namų. Jei nepatiks, tai mes pastatysime pagal Jūsų užsakymą.
Telefonuokite arba kreipkitės asmeniškai pas
BORCHERT and JUSTICE
11654 So. Longwood Drive
Chicago 43, Illinois
Tel.: BEverly 3-1739

WALTER V. ZEROLIS - HU 3-9543
ZEROLIS CONSTRUCTION
Atlieka visus statybos darbus.
Stato naujus namus, taiso senus, remodeling.
FREE ESTIMATING
8140 S. Vincennes, Chicago 20, Ill.

BUILDING, REMODELING CONTRACTOR
Nauji namai ir garažai, senų namų stogai, kaminai, porčiai ir langai. Cemento ir mūro darbai, pleisteriavimas, dažymas, tile įdėjimas ir įvairūs kiti darbai. Skambinkite:
LIUDAS TAUJENIS
2609 WEST 69th STREET
HEmlock 4-5848
PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

New Life Delicatessen
Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.
3146 SO. HALSTED ST.
VIctory 2-7666
Jonas Grinius, savininkas

Siunčiame siuntinius
pigesnėmis kainomis, kaip bet kur kitur, pavyzdžiui 6 vyriškų kost. medžiaga su persiuntimu tik $66.50. Galite ir prie atneštų siuntinių dasipirkti įvairių prekių žemiausiomis kainomis. Be to vaistų siuntimas iš Anglijos kainuoja tris kartus pigiau, negu iš Amerikos. Ateikite ir įsitikinkite siuntimo ir prekių pigumu. PATRIA GIFT PARCEL kompanijos skyrius 3305 So. Halsted Street. Tel. LA 3-2021. Liusės suknelių krautuvės patalpose. Nuo 9 iki 6, pirmadienį ir kevirtadienį iki 9 v. v. A. Kavaliauskas. (Sk.).

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Per mūsų lietuvišką įstaigą siunčiami siuntiniai į Lietuvą ir į kitus kraštus. Nebrangiai ir greitai. Čia pat vietoje gausite kostiumams, paltams, suknelėms įvairių medžiagų ir kitokių prekių pigiomis kainomis.
World Parcel Service
J. Karvelio prekybos patalpose 3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. YA 7-0677.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniais išmokėjimais.
Dėl visų informacijų, kreipkitės į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

2 GRAŽŪS mūro namai geroje vietoje. 17 butų po 7, 4 ir 5 kmb. Metinių pajamų $18,720. Kaina $93,000. A. Rėklaitis.

EVERGREEN Pk. 5 metų mūrinis ranch kampinis 6 kmb. namas. Mūr. garažas. Sklypas 42x120 pėdų. Šildymas gazu. $26,500. B. Liskus.

2 BUTŲ mūr. namas su valyklos bizniu priekyje, 59-ta prie Damen. Šilima karšto vandens—alyva. 2 karų mur. garažas. $17,500. A. Katilius.

PAJAMŲ namas Bridgeporte. 3 butai ir biznis. Šildymas karštu vandeniu. Garažas. Gera vieta. $18,000. A. Linas.

GRAŽIOJE vietoje prie didelio kelio 5 metų mūr. namas, 25 mylios nuo Čikagos. Apačioj didelė patalpa bizniui, viršuje gražus 5 kmb. butas. ½ akro žemės. A. Sirutis.

NEPRALEISKITE progos! Gage Pk. 3x5, 2x4 ir 3 kmb. butas pastogėje, ir dar gretimai tuščias lotas. Pranckevičius.

TIK $17,500! Marquette Pk. 5 kmb. mūr., šeštas kmb. porčiuje. Gazo šildymas. Daug patobulinimų ir pagerinimų. Naujas dvigubas garažas. 40 pėdų sklypas. A. Rėklaitis.

GAGE Pk. mūr. 6x4. Alyvos šildymas. $26,000. B. Liskus.

8 KAMBARIŲ 10 metų rezidencija prie Whipple ir 72-os. 2 karų garažas. $24,000. A. Katilius.

CLEARINGE 2 a. mūras: 2x4, 1-5 ir krautuvė. Gazo karšto vandens šildymas. Alum. langai. $28,500. A. Sirutis.

BRIGHTON Pk. mūr. 2x6. Plytelėm išklotos vonios ir modern. virtuvės. Gazo šiluma. P. Pranckevičius.

MARQUETTE Pk. 5 butų mūr ir taverna. Šalia tuščias sklypas. Virš $560 pajamų į mėn. $54,000. A. Rėklaitis.

4 METŲ 5 kmb. mūr. bungalow su 3 mieg. Gazo šildymas. B. Liskus.

5 KMB. 4 metų mūr. ranch, Chicago Ridge. Sklypas 60x125. Šildymas alyva. Garažas. $17,400. A. Katilius.

JEIGU KAS norite didelių lotų už pigią kainą—kreipkitės į A. Sirutį.

MŪRINIS 4-4 ir 3 kmb. rūsyje. Alyvos karšto vandens šiluma. 2 auto mūr. garažas. Marquette Pk. P. Pranckevičius.

NAUJAS 6 apartmentų po 4½ ir 3 kamb. mūr. arti Marquette Parko. $780 pajamų į mėn. Įmokėti tiktai $25,000. A. Rėklaitis.

RŪBŲ VALYKLA-cleaner ir 6 kmb. gražus remodeliuotas butas lietuviškoje kolonijoje. Geros pajamos. Nebrangu. A. Sirutis.

BRIDGEPORTE 2x5 kmb. mūro namas. Pilnas rūsys. Garažas. $15,500. B. Liskus.

DVIEJŲ APARTMENTŲ po 6 kmb. mūr. namas geram stovyje prie Ashland ir 56-os. 2 karų garažas. $25,000. A. Katilius.

P. LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET Visi telefonai: WAlbrook 5-6015

MARQUETTE PARKE
2 aukštų mūrinis, 10 butų, naujas stogas, nauja šildymo sistema, geram stovy; įsitikinkite, kaina tik $95,000.
Dviejų butų mūrinis, 5 ir 5 ir patalpos bizniui, ant biznio gatvės; šildymas radiatoriais alyva, dviejų mašinų garažas. Turi būti greit parduotas. $30.000.

BRIGHTON PARKE
2 aukštų mūrinis, 4-4-1, modernios virtuvės ir vonios, alyva karšto vandens šildymas, 2 auto garažas, alum. langai. Tik $24,900. Pamatykite dar šiandien.
2 aukštų medinis, naujai atremontuotas 5 kamb. (3 mieg.) ir 4 kamb. butas. Gazu šildymas, arti mokyklos ir bažnyčios; 2 mašinų garažas. Pamatykite įvertinimui. $21,900.

TOWN OF LAKE
Ilgai išdirbtas tavernos biznis, šokiams salė ir 2 butai po 4 kamb. Gazu šildoma karštu vandeniu; mūrinis garažas. Tiktai $16,500. Paskubėkite.

MARQUETTE MANOR
2 aukštų mūrinis, 2 po 5, moderni virtuvė, alyva šildymas radiatoriais, 2 mašinų garažas. Tik $29,900.

GAGE PARKE
Dviejų aukštų mūrinis, 2 po 4 kambarius (trečias miegamasis kiekvienam butui galima naudotis iš pilnai įrengto porčiaus). Gazu šiluma, alumininiai langai. Tikrai gera proga—tiktai $25,500.

PIETVAKARINĖJE MIESTO DALY
Naujas 5 kambarių, 3-jų miegamų mūrinis, rūsys, didelis sklypas, apsėmimo kontrolė, šiluma gazu. Tiktai $1,500 įmokėjus galima tuojau pat kraustytis.

BUTŲ NUOMAVIMAI

BELL - VARPAS REAL ESTATE
GENERAL INSURANCE — NOTARY PUBLIC
5916 So. Western Avenue PRospect 8-2233

MARQUETTE PARK CENTRE
GERAS MŪRINIS namelis, 6 kambariai, šildymas gazu. $11,850.
NAUJA GELTONA rezidencija, 5 kambariai, šildymas gazu, sausas rūsys, garažas. $21,900.
NAUJAS ELEGANTIŠKAS mūrinis, 3 miegami, dvi vonios, luksus beismontas, šildymas gazu, karpetai, alumininiai langai, garažas. $26,950.
PRIE VISŲ MOKYKLŲ mūrinis, 2 butai: 7 ir 4 kambariai. $23,000.
Į RYTUS nuo parko mūrinis, 2 butai, porčius, šildymas alyva, garažas. $20,900.
MŪRINIS, 3 butai ir didelis biznis, nuderėta iki $24,000.
BIZNIS ir 3 butai, šalia 30 pėdų lotas, prie airporto; garažas, alyva šildymas. $32,500.

K. VALDIS
2655 W. 69th Street
RE 7-7200 ar RE 7-8534

BRIGHTON PARKE
MŪRINIS, 2 po 6, didelis sklypas, gražūs kambariai, mūrinis garažas, centralinis šildymas.
MŪRINIS KAMPINIS: maisto krautuvė ir 5 gražūs kambariai; garažas. Geras biznis.
MŪRINIS, 3 butai po 4 kambarius, pečiais šildomas.
MEDINIS, 2 namai, 2 po 3, 2 po 5 kamb. Centralinis šildymas.
MAISTO KRAUTUVĖ su prekėmis ir įrengimais. Gera sutartis, didelis butas.

GAGE PARKE
MŪRINIS, 7 kamb., 4 miegamieji, 2 vonios, 60 pėdų sklypas. Šviesių plytų, graži išvaizda, daug priedų.
MŪRINIS 1½ aukšto, 6 ir 3 kamb., labai gražūs butai, šviesu aplinkui. Geras namas, reikia greit parduoti.

ŠIMAITIS REALTY
INSURANCE, NOTARY PUBLIC
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

RENDON John's Barbecue, 30 metų biznyje. Gera proga tinkamiems žmonėms. 6900 So. Western Ave.

PERKAME, parduodame, mainome įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskolą, visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.
NORVILA
Real Estate and Builders
2658 West 59th St.
PRospect 8-5454.

TALMAN REALTY SALES
RE 7-9400
2625 W. 71st Street
Visada naudokitės mūsų teisingu patarnavimu namų pirkime-pardavime bei butų nuomavime.

REAL ESTATE - INSURANCE
NORKUS & ASSOCIATES
2405 West 51st St. WA 5-5030
Vak.: PRospect 8-3579
Uždaryta trečiadienį.

CICERO — 2 butų, 4-4 kmb. modern. vonios, 56th ir 22nd apylinkėje. Gazu šildymas, garažas. $16,900 — $4,500 įmokėti. BIshop 2-2162.

MARQUETTE Pk., tik 2 blokai nuo Maria High School, pukiai užlaikytas 5 kamb. mūrinis bungalow; gazo šilima, nauja sistema, garažas. Kaina žemiau $19,000. RE 7-9402.

2 MIEGAMŲ modernus namas, ¼ akro žemės. Buso patarnavimas į Chicagą. Daili vieta pensininkų porai. $10,500. William Craemer, Route 1, Bridgman, Mich. Tel.: HAzel 6-0202.

PAINTERS AND DECORATORS
Maliavotojai ir Popierivotojai

PAINTERS, PAPERHANGERS AND DECORATORS
JOE RAMA
Dažome naujus ir senus namus
IŠ ORO IR VIDAUS
Skambinkite: WAlbrook 5-4296

RENTING IN GENERAL
Nuomos

NEMOKAMAI.
PATARNAVIMAS IŠNUOMAVIMUI
Turime laukiančiųjų sąrašą.
Greitam patarnavimui skambinti
PRospect 8-2233
BELL-VARPAS
5916 So. Western Ave.

REIKALINGI APARTMENTAI
TURIME gerus nuomininkus. Savininkams nereikia nieko mokėti. Telefonuokit bet kada. Noel Realty Co., 6001 So. Kedzie. PRospect 8-5353

VĖDINAMI kambariai gydytojams ir okulistams Archer prie California Ave. Skambinti LA 3-4949 arba BE 3-7786.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

LIETUVIŲ AUTOMOBILIŲ PREKYBA

BALTICA

5751 and 5805 SO. WESTERN AVENUE
CHICAGO, ILL. Tel.: WA 5-8200

Skelbia automobilių išpardavimą, kurio metu automobilių kainos sumažintos ligi wholesale ir žemiau. Šią savaitę žemiau paskelbti automobiliai parduodami žemiau wholesale kainos

1956 FORD 4-dr. Auto. transmission	Tik	$ 895.00
1956 BUICK Cpe. 2-dr. Auto. trans., radio, heater	Tik	$1075.00
1955 NASH 4-dr. Radio, heater	Tik	$ 675.00
1957 PLYMOUTH 2-dr. Radio, heater, V-8	Tik	$ 995.00
1955 CADILLAC 4-dr. Auto. trans., radio, heater	Tik	$1395.00
1956 BUICK SEDAN 4-dr. Auto. trans., radio, heater	Tik	$1075.00
1955 BUICK COUPE 2-dr. Auto. trans., radio, heater	Tik	$ 875.00

Baterijos po $10.00

Padangos: 670x15 po $13.77
710x15 po $15.04
760x15 po $16.38

Tuo pačiu automobilių taisymo kainos labai sumažintos. Automatinės transmisijos sutaisymas kainuoja tik $75.00.